

2005

5

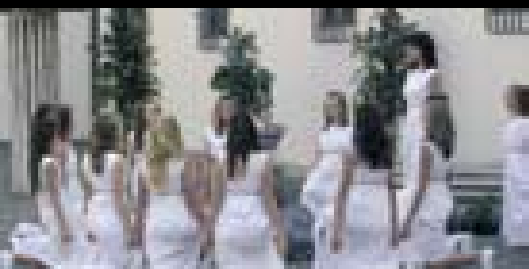
XV

**VUTUM na
knižním veletrhu**

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

**Dětská olympiáda
v areálu VUT v Brně**

**Prezentace kraje na
Expo 2005 se vydařila**

**Účastníci expedice
na Čo Oju**

Obsah

- 3..... TECHNIKA A JÁ**
- 4..... K ROZPOČTU VUT V BRNĚ**
- 6..... JIHOMORAVSKÝ KRAJ VSTOUPIL DO BRNĚNSKÉHO CENTRA EVROPSKÝCH STUDIÍ**
- 8..... CO JE TO UBYTOVACÍ STIPENDIUM?**
- 10..... PREZENTACE KRAJE NA EXPO 2005 V JAPONSKÉM AIČI SE VYDAŘILA**
- 11..... TRANSFER TECHNOLOGIÍ – O CO JDE?**
- 12..... VUTIUM NA VELETRHU SVĚT KNIHY 2005 V PRAZE**
- 14..... FAKULTA STAVEBNÍ NA MEZINÁRODNÍM STAVEBNÍM VELETRHU 2005**
- 15..... STUDENT EEICT 2005**
- 16..... MEZINÁRODNÍ PROJEKT ETAP NA FAKULTĚ PODNIKATELSKÉ**
- 18..... Z ARCHIVU VUT V BRNĚ: ROK 1968 A POČÁTKY NORMALIZACE**
- 20..... PRESTIŽNÍ DESIGNÉRSKÉ CENY PRO PEDAGOGY VUT V BRNĚ**
- 21..... SČÍTÁNÍ POČÍTAČŮ NA VUT V BRNĚ**
- 22..... DĚTI Z CELÉ REPUBLIKY PŘIJEDOU NA OLYMPIÁDU DO AREÁLU VUT V BRNĚ**
- 23..... INFORMACE**
- 26..... ČESKÉ AKADEMICKÉ HRY OLOMOUC 2005**
- 27..... CÍLEM HIMÁLAJSKÉ EXPEDICE JE OSMITISÍCOVKA ČO OJU**
- 30..... NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE**
- 31..... MAJÁLES 2005**

Události na VUT v Brně

Měsíčník VUT v Brně, vydává Vysoké učení technické v Brně, IČO 00216305, nakladatelství VUTIUM. Číslo 5/2005, vychází 25. 5. 2005.

Šéfredaktorka: PhDr. Jitka Vanýšková, tel.: 541 145 503, e-mail: vanysko@ro.vutbr.cz;

vydání připravil: Mgr. Igor Maukš, tel.: 541 145 345, e-mail: mauks@ro.vutbr.cz.

Redakční kruh: Doc. RNDr. Petr Dub, CSc., Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc. (prorektor), PhDr. Alena Mizerová (ředitelka nakladatelství VUTIUM), Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc. (FSI VUT), PhDr. Jitka Vanýšková (šéfredaktorka).

Grafický návrh: David Tieku. Sazba: Studio Arx, s. r. o. Adresa redakce: VUT v Brně, Antonínská 1, 601 90 Brno, fax 541 145 348, <http://www.vutbr.cz>. Tisk: Graphical, s. r. o., Brno.

Technika a já

Autorkou editoriału je historička Mgr. Milena Flodrová, která působila přes tři desetiletí v oddělení archeologie a historie Muzea města Brna. Brno se také stalo středem jejího celoživotního zájmu: studovala jeho dějiny, vývoj zástavby, památek a zabývala se i brněnskými osobnostmi. Významná je také její evidence pamětních desek města. Svě výzkumy shrnula Milena Flodrová v řadě publikací; největší popularitu si však získala přednáškovou činností – ve stovkách přednášek a také rozhlasových či televizních besed přinesla svůj pohled na různá historická údobí našeho města. Podobně i na stránkách denního tisku publikovala seriály o historii Brna a jeho čtvrtí.

Nevím, jestli je to tím, že jsem žena, nebo tím, že mám nesmírnou úctu k tomu, co vytvoří jiný člověk, ale nebyla jsem dítě, které chtělo mocí mermo přijít na kloub každé věci. Brala jsem to vždy jako danou skutečnost a zůstalo mi to dodnes. Technika jako taková, vtělená zejména do nejrůznějších technických přístrojů, nástrojů, strojů a zařízení, ve mně vždycky vzbuzovala a vzbuzuje dvojí pocit: jednak bezmezný údiv, obdiv a úctu vůči těm, kteří to všechno vymysleli, sestrojili a vyrobili, a určitý ostych, ba strach, jak s tím vším zacházet. Pravda, časem se některé obavy překonaly, některé (např. vůči elektřině jako takové) přetrvávají naopak s úporností stále.

Ani škola mi nepomohla. Fyzikální poučky jsem se sice hravě naučila nazpaměť, ale s uplatněním v praxi to bývalo všelijaké. Tak třeba Archimédův zákon odřikám ještě dnes, jako když bičem mrská, ale při experimentu, zda bude moje tělo – ponořené do kapaliny (tedy vody) – nadlehčováno dle onoho zákona, to skončilo vždy polykáním andělíčků, a nikdo mě tudíž není schopen přesvědčit, proč se obrovské zaoceánské parníky elegantně vznášejí na hladině, zatímco já jdu vždy nezadržitelně ke dnu, i když vážím nepoměrně méně než ony. Ztratila jsem tak důvěru v ony fyzikální zákony.

Vždycky jsem milovala jednoduché, jasné a bezproblémové přístroje, kde mi stačilo, že tímhle knoflíkem je uvedu v činnost a tímhle je naopak vypnu. Proč tomu tak je, to mne nikdy příliš nezajímalo, a i proto jsem z duše milovala naše prastaré rádio z 30. let 20. století – tuším, že to byla „Filipska“, jak jsme mu říkali – které mělo toliko dva knoflíky. Tím vlevo se zapnulo, zesílilo dle potřeby a poté vypnulo, tím vpravo se prostě začalo kroutit a tím putovat po stupnici, až se ozvala kýžená stanice. Dnes aby člověk věděl, jestli je stanice na LW, MW, SV1, SV2, SV3, FM a co já vím co ještě, a než se onen žádaný pořad najde, je už zase po něm, protože mezitím skončil. Moc se mi po „Filipsce“ s poutivými lampami stýská!

Ale musím se pochlubit, že s prvním telefonem jsem se spřátelila hned a to první číslo – 258 37 – si pamatuji už skoro 50 let. Postupně jsem zvládla i vysavač, po delší době i pračku (i když se křečovitě držím jednoho vyzkoušeného programu), občas bez úhony semelu kávu či opeču topinky.

Co mi však k srdci nepřirostlo a asi už nepřiroste, je počítač. Mám, pravda, jeden, poděděný po mladších členech rodiny, říkám mu i něžně Matýsek, ale nebýt mého vnuka (kterého za to bezmezně obdivuji!), byla bych vůči němu zcela bezbranná. Jen díky němu vím, co mám stisknout, aby se Matýsek dal do práce, a jak ho zase obdobně vypnout. Ale tak složitá operace, jako je třeba převedení napsaného textu na to, čemu se říká disketa, to řešíme vždy případ od případu po telefonu. On mi na dálku říká, co mám stisknout teď a co potom, kdy a kam černý placiček zasunout a kdy poznám, že už to jako je. To, prosím, s nesmírnou trpělivostí!

Internet proto pro mne vůbec nepřipadá v úvahu, ani ho za nic na světě nechci, mobil (říká se tomu tak, že?) mi taky přes práh nesmí, protože i pevný nový telefon, který dokonce zobrazuje číslo toho, kdo mi volá, ba dokonce zahraje i melodii, je-li to někdo z rodiny, ve mně vždycky vyvolá stres, paniku a bušení srdce.

V hluboké pokoře proto sleduji přistávání sond na jiných planetách, nedovedu si představit výpočet balistické dráhy střel a jako nádherné představení беру vždy záběry strojů z výrobních hal, kde se vše balí a plní samo, láhve se ukázněně řadí za sebou a nastavují hrdla zátkám a sleduji, jestli do kelímku nekecne víc jogurtu, než má. Zatím ještě nekecło.

Takže se není co divit, že technika a já, to je nekonečný řetěz dobrodružství, a že jsem si proto jako životní povolání musela zvolit historii, a nikoliv právě onu techniku.

Milena Flodrová, historička

K rozpočtu VUT v Brně

O výsledcích hospodaření naší univerzity v loňském roce a také o novém rozpočtu na rok 2005, který již Akademický senát Vysokého učení technického v Brně schválil, hovořily Události se zastupujícím kvestorem Ing. Vladimírem Kotkem. Informoval o prioritách dalšího rozvoje VUT a otázkách jeho financování v nadcházejícím ob-

U: Jak dopadlo hospodaření VUT v Brně v loňském roce?

VUT v Brně v loňském roce hospodařilo s kladným výsledkem ve výši 14,97 milionu korun, přičemž jednotlivé fakulty dosáhly kladných dílčích hospodářských výsledků. To však za předpokladu, že do nákladů nebyly zahrnuty účetní odpisy strojů a zařízení, které fakulty pořídily z FRIMu a které využívají ke své činnosti. V případě, že by hospodářský výsledek byl posuzován včetně odpovídajících účetních odpisů strojů a zařízení, dosáhly by kladného výsledku pouze dvě fakulty – FIT a FSI.

Obecně lze konstatovat, že hospodářský výsledek VUT za rok 2004 navazuje na trend posledních let, kdy VUT v Brně začalo dosahovat kladných hospodářských výsledků. Hospodářský výsledek loňského roku bude na základě dohody vedení VUT a jeho jednotlivých součástí použit především k posílení Fondu rozvoje investičního majetku (FRIM). Výroční zpráva o hospodaření VUT v roce 2004 byla předložena AS VUT ke schválení na jeho zasedání v dubnu a následně bude předložena k vyjádření správní radě.

U: Jak probíhá projednávání rozpočtu na letošní rok? Můžete nový rozpočet blíže charakterizovat?

V současné době má VUT v Brně díky aktivnímu a vstřícnému přístupu akademického senátu k jednání s vedením VUT rozpočet pro rok 2005 schválený. S ohledem na vývoj legislativy ČR týkající se veřejných vysokých škol, včetně jejího dopadu na vlastní existenci a rozvoj instituce a s respektováním potřeb VUT v Brně v nadcházejícím období, je nutností pro naši univerzitu do budoucna dosahovat kladných hospodářských výsledků. Proto je rozpočet VUT v Brně pro rok 2005 koncipován jako neztrátový. V porovnání s předchozím rokem 2004 došlo k navýšení finančních zdrojů za vzdělávací činnost o 110 mil. Kč a v oblasti tvůrčích aktivit o 22 mil. Kč. V roce 2005 bude VUT hospodařit s celkovým rozpočtem ve výši přibližně 1,7 mld Kč včetně investic. V uvedené částce nejsou započteny finanční prostředky na řešení grantových projektů domácích i zahraničních.

Při tvorbě nového rozpočtu musely být v oblasti kapitálových výdajů respektovány jednak požadavky na zabezpečení kontinuity investiční výstavby VUT v roce 2005 v návaznosti na předchozí období, jednak i vytvoření podmínek pro reali-

zaci připravovaných investičních akcí v letech 2006 až 2007. V oblasti neinvestičních výdajů musely být především zajištěny peněžní prostředky pro všechny součásti na zabezpečení úhrady navýšení mzdových tarifů všech mzdových kategorií, a to v průměru o 7 procent, tak jak to bylo dohodnuto mezi vedením VUT a koordinační odborovou radou VUT. Schválené navýšení mzdových tarifů je účinné od 1. dubna 2005.

Tvorba FRIMu, jakožto zdroje finančních prostředků, určených na krytí kapitálových výdajů, je negativně ovlivněna dopady vyhlášky č. 504/2002 Sb. V důsledku její platnosti je FRIM tvořen účetními odpisy majetku pořízeného pouze z nedotačních prostředků, což má za následek znatelný pokles celého objemu vytvářeného FRIMu. Pokles tvorby FRIMu značně komplikuje situaci v oblasti finančního zabezpečení investičních akcí VUT. Tato skutečnost také výrazně ovlivnila celou přípravu rozpočtu na rok 2005 a byla také prvotní příčinou jeho změn, ke kterým letos došlo ve srovnání s rokem předcházejícím. A o tom, že nejde o zanedbatelné částky, svědčí skutečnost, že propad tvorby FRIMu oproti předcházejícímu roku tvoří více než 40 procent.

U: Jaké investiční akce jsou pro VUT v Brně prioritní?

VUT v Brně se v současnosti zaměřuje na tři prioritní investiční projekty, které jsou také registrovány na MŠMT. Největší akcí je dostavba a rekonstrukce areálu FIT na Božetěchově ulici, dále výstavba sportovní haly se zázemím v areálu budovaného kampusu VUT Pod Palackého vrchem a příprava a realizace výstavby objektu FEKT na ulici Technická.

Rekonstrukce areálu na Božetěchově probíhá podle harmonogramu, řeší se problematika vícenákladů, souvisejících se statickým zajištěním historických budov a archeologickým výzkumem. Výstavba sportovní haly je v současnosti ve fázi projektové přípravy s tím, že vlastní výstavba začne ještě v letošním roce. Objekt pro FEKT na Technické je nyní ve stavu upřesňování investičního záměru; se zahájením výstavby se počítá v průběhu příštího roku. Vedle těchto tří nosných akcí probíhají na VUT ještě další akce menšího charakteru, mezi které patří mj. výměna výtahů ve vybraných objektech, realizace akcí v rámci naplňování závěrů energetického auditu a další drobnější rekonstrukce a opravy v objektech VUT.

dobí. Upozornil také na to, že v příštích letech bude nutné změnit metodiku sestavování rozpočtu, která bude respektovat jednak změny v pravidlech rozdělování finančních prostředků mezi veřejné vysoké školy ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, jednak i potřeby VUT v Brně definované v jeho dlouhodobém záměru v ekonomicko-správní oblasti.

U: *Na kolegiu rektora jste se zmínil o potřebě změny metodiky tvorby rozpočtu VUT v Brně. Čeho by se měla týkat?*

Již předchozí kvestor Ing. Pěničik upozorňoval na skutečnost, že dosavadní metodika, podle které se sestavuje rozpočet VUT, je použitelná pouze pro rok 2005 a pro další roky je nutné ji upravit tak, aby především odpovídala změnám v podmínkách poskytování dotací z MŠMT a ostatních resortů a zároveň respektovala potřeby VUT v kontextu jeho dlouhodobého záměru rozvoje při respektování platné legislativy. Nyní je VUT v situaci, kdy je nutné začít s přípravou této nové metodiky, neboť ta určitým způsobem ovlivní již i hospodaření v roce 2005, a to především v oblasti tvorby celkového hospodářského výsledku VUT a posuzování dílčích hospodářských výsledků jeho jednotlivých součástí. Vytvoření této metodiky bude jedním z prvních úkolů nového vedení VUT v čele s novým rektorem, včetně nově vybraného kvestora.

Jedním z prvků návrhu nové metodiky bude muset být i podmínka, že hospodářský výsledek jednotlivých fakult nebo součástí VUT bude stanovován s respektováním všech výnosů i nákladů, které tyto fakulty a součásti během roku mají, tj. včetně účetních odpisů za stroje a zařízení, pořízených danou součástí z nedotačních prostředků a touto součástí také užívaných.

U: *Jak se do letošního rozpočtu promítla skutečnost, že VUT v Brně získalo ve výběrové soutěži MŠMT podporu pouze pro osm z osmnácti podaných návrhů výzkumných záměrů? I když finanční objem získaných prostředků vzroste z loňských 120 na cca 160 mil. Kč, určitě byla očekávání vyšší...*

Přestože celkový finanční objem institucionálních prostředků získaných na realizaci výzkumných záměrů počínaje rokem 2005 ve srovnání s předchozími lety vzrostl, nelze určitě mluvit o úspěchu VUT ve veřejné soutěži. V předchozím období se na řešení výzkumných záměrů podílely prakticky všechny fakulty VUT a současné výsledky výrazně diferencují finanční možnosti jednotlivých fakult, neboť některé z nich uspěly více, některé částečně a další vůbec. Pro fakulty, které neuspěly při získávání výzkumných záměrů, došlo tímto k velmi citelnému poklesu disponibilních finančních prostředků nutných pro potřeby zajištění především všech svých aktivit v oblasti vědecko-výzkumné činnosti. Přestože v rozpočtu VUT na rok 2005 nejsou aloko-

vány žádné finanční prostředky, které by měly být užity jako kompenzace neúspěchu jednotlivých součástí ve veřejné soutěži na financování výzkumných záměrů, je snahou vedení VUT získat dodatečné prostředky, a to především ze zdrojů MŠMT ČR, které by byly poskytnuty neúspěšným fakultám v letošním roce. Získané prostředky by měly být užity především pro financování mladých řešitelských týmů, které na fakultách vznikly v předchozích letech při řešení výzkumných záměrů, aby získaly časový prostor pro získání jiných typů projektů, ze kterých budou v následujících letech financovat svoji činnost.

U: *Dvě z osmi fakult VUT v Brně – Fakulta architektury a Fakulta výtvarných umění – nemohou vzhledem ke specifčnosti svého studia jít cestou extenzivního rozvoje a získat tak více peněz prostřednictvím dotace na větší počty studentů. Mají tak potíže s financováním svého provozu, obě fakulty se potýkají i s nemalými problémy dislokačními. Jakým způsobem chce VUT v Brně těmto svým fakultám pomoci?*

Problém financování uvedených fakult je poměrně rozsáhlý. Co se týká Fakulty architektury, byla zahájena podrobná analýza jejího financování. Touto analýzou se, na základě dohody vedení s AS VUT, zabývá ekonomická komise VUT v součinnosti s vedením fakulty. V loňském roce FA získala příspěvek na zamezení dopadů tvrdosti rozpočtu, přičemž poskytnutí příspěvku v letošním roce je závislé od výsledků probíhajících analýz. Dalším finančním zdrojem pro FA jsou prostředky z rozvojových programů, na kterých se budou pracovníci FA podílet.

Co se týká problému dislokace obou fakult, je si vedení VUT vědomo skutečnosti, že je nutné v co nejkratší době připravit konečné stanovisko, které bude řešit dislokační problém jak FA, tak FaVU. Toto stanovisko, resp. dislokační rozhodnutí, musí vycházet z dlouhodobého záměru VUT a zároveň musí respektovat požadavky obou fakult. Vedení VUT je znám nevyhovující stavu objektů, které užívá FaVU, a předpokládá, že v rámci naplňování dislokačního rozhodnutí budou zrekonstruovány vybrané objekty VUT, které budou dány FaVU k užívání. Předpokládá se, že tyto rekonstrukce budou moci být zrealizovány až v letech 2008 – 2010, a tedy v tuto dobu by měla být vyřešena definitivní dislokace jak FaVU tak FA.

Připravil Igor Maukš

Jihomoravský kraj vstoupil do Brněnského centra evropských studií

Na výročním zasedání grémia Brněnského centra evropských studií (BCES), které se uskutečnilo 12. května 2005 v Centru VUT v Brně na Antonínské ulici, podepsal hejtman Jihomoravského kraje Ing. Stanislav Juránek dohodu o přistoupení Jihomoravského kraje k BCES. Účast Jihomoravského kraje v BCES schválilo krajské zastupitelstvo na svém zasedání 14. dubna 2005. Dalšími účastníky BCES jsou Statutární město Brno a brněnské univerzity - Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Masarykova univerzita v Brně, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně, Vysoké učení technické v Brně a Univerzita obrany (do 31. 8. 2004 Vojenská akademie v Brně).

Hejtman Jihomoravského kraje Ing. Stanislav Juránek podepisuje dohodu o přistoupení Jihomoravského kraje k BCES.

Vznik BCES

První myšlenka a organizační iniciativa vedoucí ke vzniku BCES se zrodila na konci devadesátých let minulého století v Brněnském společenství, ve kterém se soustředila neoficiální aktivita významných, reprezentativních a odpovědných osobností z podnikatelských, hospodářských a dalších významných brněnských institucí. Členové společenství na svých pravidelných setkáních při diskusích o strategii a projektech pro rozvoj Brna zahájili iniciativu k naplnění strategického sloganu „BRNO - centrum evropských studií“. Diskuse ke zpracování vize budoucího rozvoje města Brna a brněnského regionu vycházela z výjimečné koncentrace vysokých škol v Brně, jejich oborové pestrosti a v mnoha případech i celostátní výjimečnosti s přihlédnutím k výhodné geografické poloze města a jeho dopravní dostupnosti jak v rámci ČR, tak přílehlého euroregionu. Iniciativa získala později také podporu premiéra vlády ČR, představitelů ministerstev školství a zahraničí ČR i zástupců EU – v červenci 2002 přijel na VUT v Brně osobně se seznámit s cíli a programem BCES tehdejší vedoucí delegace Evropské komise v ČR velvyslanec Ramiro Cibrian. (Připomínáme, že po vzniku Jihomoravského kraje bylo Brněnské společenství změněno na Jihomoravské společenství, sdružující osobnosti kraje a představující náměty, zájmy a iniciativy celého Jihomoravského kraje.)

„Ve společenství byla tehdy snaha institucionalizovaně propojit vysoké školy a město Brno. Vznikla proto pracovní

skupina pod vedením ředitele Šmeralových závodů Ing. Vladimíra Nováka, která měla připravit ustavení takového orgánu, ve kterém by byli jak rektori všech brněnských vysokých škol univerzitního typu, tak i primátor jako zástupce města Brna. Původní představa, že BCES by byla jakousi institucí nad vysokými školami, byla postupně opuštěna. Brněnské centrum evropských studií bylo nakonec v roce 2002 založeno jako sdružení podle § 829 a násl. občanského zákoníku, tedy sdružení bez právní subjektivity,“ přiblížil začátky BCES současný předseda jeho správní rady prof. Ing. Emanuel Ondráček, CSc.

Cíle BCES

Aktivity BCES jsou určeny zejména studentům a absolventům středních a vysokých škol, pracovníkům státní a veřejné správy, široké veřejnosti zájímající se o otázky EU, učitelům středních a vysokých škol, manažerům a podnikatelům působícím na evropském trhu a organizacím podnikajících či spolupracujících s partnery v EU. Cílem BCES je mj. koordinovat nabídku evropského vzdělávání na brněnských vysokých školách a vytvářet vzdělávací a informační zázemí pro rozvoj všeobecného povědomí o sjednocené Evropě a rozvoj znalostí o Evropské unii pro různé cílové skupiny. (Další informace na www.bces.cz.)

Kontaktním místem BCES je Centrum VUT na ul. Antonínská 1 v Brně. Na základě smlouvy o založení jsou ustavovány tři typy orgánů sdružení: grémium, správní rada a dozorčí rada. Členem grémia je vždy statutární zástupce člena sdružení, tj. rektor, primátor či hejtman. Současným předsedou grémia je rektor VUT v Brně prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. Od 13. 6. 2005 se této funkce na dvouleté období ujme rektor MU v Brně prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., který byl zvolen na posledním výročním jednání grémia.

Činnost BCES

Účelem sdružení BCES je podle smlouvy o založení z roku 2002 koordinace při činnostech a vzájemná spolupráce účastníků (brněnských univerzit, města Brna a Jihomoravského kraje), podílejících se na projektech BCES, a to zejména:

„Vysoké školy přesahují svým významem město a účast kraje v BCES proto má svou logiku. Jsme rádi, že Brno a jižní Morava je centrem vysokoškolského vzdělávání. V přepočtu studentů na obyvatele je v Brně vůbec nejvíce studentů v ČR. Budoucnost patří lidem, kteří jsou vzdělání. To může do našeho kraje přivést investory, kteří zakládají svou produkci na vyspělých technologiích, kteří jsou schopni rozvíjet vědu a výzkum. Cítíme proto přímo povinnost se těchto aktivit zúčastnit. Naším cílem je pomoci vědě, výzkumu a rozvoji vysokých škol. Důležité akce BCES jako významné mezinárodní konference jsme samozřejmě připraveni podporovat finančně,“ řekl po podpisu dohody hejtman Jihomoravského kraje Ing. Stanislav Juránek.

- získávání finančních prostředků na podporu studijních programů zaměřených na potřeby a záměry EU;
- vyhledávání studijních programů vhodných pro potřeby a záměry EU.

„V době vzniku BCES měli představitelé podnikatelské sféry představu, že univerzity by měly poskytovat vzdělávací kurzy zaměřené na připravovaný vstup ČR do EU. Postupně se ukázalo, že snaha soustředit se na takovéto kurzy byla poměrně problematická. Zájem podnikatelské sféry o účast totiž nebyl, vzhledem k tomu, že takové kurzy organizovaly i jiné instituce (např. hospodářské komory), nijak velký,“ vysvětlil prof. Ondráček.

Podle něj se však činnost BCES začala úspěšně rozvíjet v jiných směrech. „Při diskusích o strategii města bylo přijato několik hesel sloužících k vytváření image města: Brno – město uprostřed Evropy, Brno – univerzitní město a Brno – centrum evropských studií. To byly samozřejmě pouze slogany, kterým bylo třeba dát obsah. To, jak se na tom má podílet BCES, se postupně formovalo,“ pokračoval prof. Ondráček. V těchto dnech všemi účastníky BCES schválený Dodatek č.1 ke smlouvě o založení proto kromě vstupu JMK do sdružení upravuje nově také účel smlouvy o sdružení takto:

Účelem smlouvy o sdružení je koordinace při činnostech a vzájemná spolupráce účastníků sdružení podílejících se na projektech BCES, a to zejména:

- rozvoj společných propagačních a marketingových aktivit v evropském kontextu,
- vzájemná spolupráce a koordinace ve vztazích k evropským institucím,
- spolupráce při internacionalizaci studia na brněnských univerzitách, zvláště v oblasti péče o zahraniční studenty,
- pořádání společných kulturních, sportovních, vzdělávacích, edičních a vědeckých aktivit s výrazným evropským rozměrem,
- vytváření společných projektů v akademických vzdělávacích a tvůrčích aktivitách.

Brněnské vysoké školy pořádají každoročně společně s městem odborné konference. Po založení BCES se jejich organizace ujal právě toto sdružení. Podařilo se dát dohromady pod visačkou

BCES brněnské univerzitní vydavatele, kteří tak mohou lépe koordinovat svou ediční činnost; řada jejich publikací je také vydávána v rámci aktivit a s přímou podporou BCES a má jeho logo. Všechny šest brněnských univerzitních vydavatelů vystavuje svou produkci na knižních veletrzích ve společném stánku pod hlavičkou BCES. Pro společnou prezentaci má velký význam i další projekt BCES: publikace Brno – univerzitní město.

MŠMT každý rok vypisuje rozvojové programy, mezi jejichž priority patří internacionalizace a evropské zaměření. „Byli jsme si vědomi, že rozvíjet naše studijní programy o evropskou dimenzi je nutností. Dohodli jsme se, že každá univerzita předloží svůj projekt sice samostatně, ale zastřešený společně BCES. Unikátní rozvojový program - evropské studijní jednotky - má tedy šest dílčích programů pro každou školu, ale všechny budou zpracovány v rámci společného projektu,“ řekl prof. Ondráček. Do svých studijních programů zpracovávají univerzity určité části, které mají evropskou dimenzi - evropské normy, předpisy apod. Každá zvážila, jaké prvky evropské dimenze do svých programů zavede. První rok tříletého projektu byl vyhodnocen v letošním lednu.

Velmi významná je podle prof. Ondráčka spolupráce BCES s Jihomoravským krajem, která se po jeho vstupu do sdružení ještě prohloubí. „BCES se zúčastnilo jako reprezentant brněnských univerzit prezentace Jihomoravského kraje např. v Utrechtu a Bruselu. Předseda grémia BCES prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., se 1. května vrátil z Japonska, kde byl členem delegace Jihomoravského kraje na světové výstavě EXPO v Aiči. BCES má zastoupení i v Radě pro rozvoj lidských zdrojů Jihomoravského kraje,“ uvedl prof. Ondráček.

Konference EUA na podzim 2006 v Brně

Brněnskému centru evropských studií bylo koncem dubna potvrzeno pořádání výroční konference Evropské asociace univerzit (EUA) na podzim 2006 v Brně. O přípravách, programu a řadě doprovodných akcí této nanejvýš prestižní akce budeme na stránkách Událostí průběžně informovat.

Připravil Igor Maukš

Co je to ubytovací stipendium?

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo 25. listopadu 2004 nová Pravidla pro poskytování dotací veřejným vysokým školám na ubytování a stravování studentů a na ubytovací stipendia na rok 2005. Z pohledu vysoké školy i samotných studentů je nejvýznamnější změnou v dotační politice ministerstva vůči kolejím a menzám zrušení plošné dotace na lůžko v kolejích. Zavádí ubytovací stipendium, které bude moci získat určitá skupina studentů vysoké školy jako příspěvek na částečnou úhradu nákladů na ubytování.

Jak to bylo dříve?

Ministerstvo školství dotovalo každé vysoké škole lůžko na kolejích. To umožňovalo při dodržení podmínek ekonomické rentability stanovit studentům bydlícím na vysokoškolských kolejích nižší kolejné, než byla jeho skutečná ekonomická výše. Studenti, kteří mohli být při omezené kapacitě lůžek ubytování na kolejích, tak čerpali tuto státní dotaci nepřímo formou nižších nákladů na ubytování. Studenti, kteří se na koleje nedostali a bydleli například v soukromí, museli sáhnout hlouběji do kapsy a platit za podnájem mnohem více. Nutno podotknout, že počet neuspokojených žadatelů o koleje na VUT byl v uplynulých letech relativně nízký, relativní lůžková kapacita na našich kolejích byla a je jedna z největších mezi velkými univerzitami.

Proč tedy změna?

Na první pohled je zřejmé, že tento způsob financování zvýhodňoval jednu skupinu studentů a znevýhodňoval jinou. Proto se před téměř půldruhým rokem začalo znovu vážně uvažovat

o změně systému nepřímých dotací na přímou platbu studentům. V této záležitosti byli velmi aktivní sami studenti některých veřejných vysokých škol. Po ročních intenzivních diskusích vydalo ministerstvo výše uvedená Pravidla. S jejich úplným zněním se lze seznámit na stránkách MŠMT. Zavádí adresný příspěvek na uhrazení části ubytovacích nákladů, který bude vyplácen přímo studentům bez ohledu na to, zda bydlí na kolejích, v podnájmu, u rodičů nebo ve vlastním bytě. Na první pohled je tedy tento způsob mnohem spravedlivější než předchozí. Rozšiřuje skupinu příjemců těchto dotací.

V čem je tedy problém?

Vše je o penězích. Pokud by měla tato změna zcela odstranit zvýhodňování určité skupiny vysokoškolských studentů, bylo by jistě nejsnazší vyplácet ubytovací stipendium všem studentům vysokých škol v prezenční formě studia. Vždyť například i studenti žijící v místě vysoké školy musí hradit náklady na ubytování. Ale v tom případě – při přibližně stejné celkové částce vyčleněné ministerstvem na fond ubytovacího stipendia, jako byla dřívější dotace – by výše měsíčního ubytovacího stipendia byla spíše jen symbolická. Ministerstvo v určité shodě s dalšími reprezentacemi vysokých škol stanovilo kritéria, na jejichž základě bude stanovena konkrétní výše státního příspěvku do fondu ubytovacího stipendia vysokých škol. Stručně lze říci, že celková vyčleněná částka bude rozdělena mezi veřejné vysoké školy podle toho, kolik jejich posluchačů splňuje následující kritéria: studují v prezenční formě studia, studují v prvním studijním programu ve smyslu strukturovaných studijních programů nebo přestoupili, nepřekračují standardní dobu studia, jsou státními občany České republiky, EU a dalších vyjmenovaných zemí a nemají místo trvalého pobytu v okrese místa jejich školy. Každá vysoká škola vydělí tuto částku počtem studentů, kteří mají na jeho čerpání nárok, a získá výši ubytovacího stipendia.

Kdo může získat ubytovací stipendium?

V tom je další problém. Pravidla pro poskytování dotací na ubytovací stipendia nestanovují žádné podmínky pro jejich vyplácení. Vysoká škola má relativně široký manévrovací prostor

v určení skupiny studentů, kteří budou mít nárok na přiznání ubytovacího stipendia. Pokud bychom chtěli být nejspravedlivější, mohli bychom s určitým omezením rozdělit ubytovací stipendium všem našim studentům. Jistě si každý umí představit, o jak malou částku by se jednalo. Protože ministerstvo stanovilo taková kritéria, jaká stanovilo, mohli by se v tom případě cítit studenti, kteří „tvoří“ fond ubytovacího stipendia, ukřivdění. Většina vysokých škol i proto stanovuje ve svých stipendijních řádech shodná či podobná kritéria pro nárok na přiznání stipendia, jako jsou kritéria pro jeho tvorbu. Touto cestou se vydává i VUT. V současné době probíhá legislativní proces schválení nového Stipendijního řádu a jeho registrace na ministerstvu. S jeho návrhem jsou obeznámeni děkani fakult, prostřednictvím svých zástupců studenti a samozřejmě senátoři VUT.

A co na to studenti?

Všech jednání s vedením VUT se od samého počátku zúčastňovali představitelé studentské reprezentace i vedení Kolejí a menz. Chtěl bych vyslovit poděkování zejména zástupcům našich studentů, jak aktivně, vstřícně, zodpovědně a korektně, přitom však důrazně vystupovali při všech jednáních o ubytovacím stipendiu a důsledcích těchto změn na hospodaření kolejí, dále na kritériích na ubytování na kolejích, kolejním řádu i ubytovací smlouvě. Nebyli jsme často v jednoduché situaci. Vždyť jak vedení VUT, tak i naši studentští zástupci v centrálních orgánech s takto vyhlášeným způsobem tvorby fondu ubytovacího stipendia a kritérii nesouhlasilo, přesto jsme museli pravidla respektovat.

Co dál?

Předpokládám, že v průběhu měsíce června bude Akademickým senátem VUT schválen a ministerstvem zaregistrován nový Stipendijní řád VUT, který bude upravovat i vyplácení ubytovacího stipendia. Nyní probíhají ve spolupráci s CVISem práce na vytvoření elektronického formuláře žádosti studenta o ubytovací stipendium a automatizovaného systému přiznávání stipendia z údajů Matriky studentů. Bude vydáno rozhodnutí rektora, které bude řešit technickou stránku vyplácení ubytova-

cího stipendia a výši tohoto stipendia. Je třeba si uvědomit, že se bude jednat o velmi náročnou a sledovanou činnost. Vždyť bude třeba – poprvé v listopadu či prosinci letošního roku – vyplatit bezchybně každého čtvrt roku ve velmi krátkém časovém úseku asi 8000 stipendií.

Proč mezititulky s otazníky?

Je mnoho nejasného a stále diskutovaného v otázce ubytovacího stipendia. Již samo vyhlášení Pravidel pouze pro rok 2005, tj. u ubytovacího stipendia pouze pro čtvrté čtvrtletí, evokuje otázku, zda a jak se změní v příštích letech. Jednání snad již začala. Diskutují se kritéria tvorby dotace. Proč vytváří fond student pouze po standardní dobu svého studia a ne např. vynikající student, který si studium o rok z nějakého smysluplného důvodu rozvolnil. Proč jsou vyňati studenti z okresu místa školy? Proč pouze studenti studující první studijní program? Jak se nám podaří ve velmi krátkém časovém úseku bezchybně určit množinu studentů majících podle Stipendijního řádu na stipendium nárok? Jak přesné jsou kódy a údaje v Matrice studentů? Jak nákladné bude vyplácení stipendia a administrativa s tím spojená? Jak se v příštích letech projeví dopad přímého vyplácení ubytovacího stipendia na hospodaření kolejí? Bude o ně za zvýšené ceny zájem? Atd.

S opatrným optimismem na závěr

Jsem rád, že došlo na VUT ke shodě ve všech důležitých otázkách kolem ubytovacího stipendia, že nedošlo, a věřím, že nebude docházet často z důvodů malé informovanosti k ukvapeným závěrům. Myšlenka stipendia je jistě správná a její dopad spravedlivější než nepřímé dotace. Mají-li však být postupně odstraněna omezující a diskriminující kritéria, je třeba *podstatně* navýšit prostředky na tento účel vyčleněné.

A cíl? Rozumný příspěvek na ubytování pro všechny vysokoškolské studenty v prezenční formě studia formou sociální dávky nebo daňové úlevy. Jsem optimista, věřím, že k tomu dojde.

Doc. RNDr. Miloslav Švec, CSc.,
prorektor pro studium a záležitosti studentů

Prezentace kraje na EXPO 2005 v japonském Aiči se vydařila

V dobrém světle se představil Jihomoravský kraj na Světové výstavě EXPO 2005 v japonském Aiči. Potvrzuje to mimořádný zájem o informace o jižní Moravě a městě Brně ze strany návštěvníků českého pavilonu. Několik desítek tisíc návštěvníků z Japonska i dalších částí světa si prohlédlo netradičně pojatou jihomoravskou expozici, která byla nainstalována v horní části českého pavilonu od 25. dubna do 1. května 2005. V tomto období přišlo do našeho pavilonu přes 50 tisíc lidí a doprovodná divadelní představení zhlédlo dalších nejméně 15 tisíc diváků.

Dominantou expozice jižní Moravy se staly originály tří zvonů, které doplňovaly hudební kompozici českého pavilonu s aktivním zapojením návštěvníků. Velký zájem vzbuzovala replika Věstonické Venuše, řada dotazů směřovala také k faksimilii rukopisu J. G. Mendela. Prezentační rozšířila série pohledů do regionu – jednalo se o atraktivní místa, pamětihodnosti, památky UNESCO i významné akce v současnosti.

Dvakrát denně po celý týden střídavě ve dvou exponovaných amfiteátrech mezi pavilony v areálu EXPO 2005 předváděli herci divadla Radost se sólisty z cimbálové muziky komponované představení pod názvem „Z Japonska až na Moravu“. Pořadem sestaveným v jedenácti jazycích provázal malý Japonce Sato z tvůrčí dílny LD Radost, samozřejmě v japonském jazyce. Spolu se Satoem v pořadu vystupovalo 11 herců s 39 loutkami, převážně marionetami. Bouřlivé ovace sklízeli brněnští herci mluvící „naživo“ alespoň v několika větách japonštinou.

V průběhu týdne JMK na EXPO v Japonsku se uskutečnilo celkem čtrnáct oficiálních jednání. Ve spolupráci s agenturou CzechInvest proběhlo jednání hejtmána Stanislava Juránka a dalších partnerů s významnými japonskými výrobními společnostmi. „Jestliže chcete jednat s nejvyššími představiteli japonského byznysu, musíte nejprve k nim,“ říká hejtmán Juránek a pokračuje: „Zodpovězení otázek reprezentantů japonských firem a přímá osobní komunikace bývají klíčové pro umístění jejich investic.“

O příležitostech a nabídce Jihomoravského kraje pro oblast cestovního ruchu se dosud v Japonsku mnoho neví. Potvrdilo to i jednání s významnými cestovními kanceláři z prefektury Aiči a města Nagoja. Při jednáních se šesti partnery se zástupci těchto společností i japonské asociace cestovního ruchu nejvíce zajímali o nabídky, polohu, spojení a další podmínky Brna a vý-

Český pavilon na EXPO 2005 v Aiči.

znamných oblastí jižní Moravy v návaznosti na Prahu, Vídeň a Bratislavu, kam dosud své klienty dovážejí.

„Pro konkrétní spolupráci je důležité získat tyto a další partnery k návštěvě našeho kraje, aby se osobně přesvědčili, co nabízíme. Proto jsem je pozval na červencový poznávací pobyt v našem kraji, stejně jako na prosincové akce při 200. výročí Bitvy tří císařů u Slavkova,“ říká hejtmán Stanislav Juránek. Další pozvání společně s Veletrhy Brno směřovalo k návštěvě mezinárodních akcí, zvláště pak na strojírenský veletrh v říjnu 2005 a veletrhy cestovního ruchu GO a Regiontour v lednu 2006. Zájem o účast vzbudily i festivalové akce vážné hudby a také přehlídka ohňostrojů IGNIS BRUNENSIS.

V jihomoravské delegaci na EXPU v Aiči byl i předseda grémia Brněnského centra evropských studií a rektor VUT v Brně prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. BCES představilo v Japonsku jižní Moravu a město Brno jako region vyspělého vysokého školství. Prof. Jan Vrbka se zúčastnil i řady jednání s představiteli japonských špičkových firem, které by se v budoucnu mohly stát významnými investory v Brně a celém jihomoravském regionu.

Připravil Igor Maukš

For Summary see page 30.

Transfer technologií – o co jde?

Mnozí si pod pojmem *transfer technologií* neumí představit nic konkrétního. Tento článek v kostce představí celou problematiku a přiblíží náplň práce těch, kteří se transferem technologií zabývají.

Neoddiskutovatelnou skutečností je, že se dnes více než kdy jindy začíná vnímat potřeba spolupráce univerzitních pracovišť s průmyslovými podniky a podnikatelským sektorem vůbec. Tyto dva rozličné světy – svět akademický a svět podnikatelský – se totiž navzájem velmi potřebují. Důvod je jednoduchý. Podniky, aby mohly inovovat a udržet si konkurenční výhodu, potřebují nové poznatky někde brát. A univerzity, aby se mohly zabývat výzkumem a nabízet kvalitní vzdělání, potřebují peníze, musejí tedy výsledky své práce umět prodat.

Obě prostředí jsou však velmi odlišná, mají jinou kulturu, používají jiný jazyk. Ředitel podniku obvykle nepochopí z výzkumné zprávy, jakou konkurenční výhodu může představený výsledek výzkumu nabídnout jeho firmě. A podobně, vědec není schopen orientovat se v problematice trhu a říci, zda jeho poznatek vyplňuje nějakou mezeru ve vědomostech, která by mohla zjednodušit výrobní postupy či vytvořit něco zcela nového.

Právě v tuto chvíli přichází na řadu prostředník, který má za úkol usnadnit a urychlit proces přenosu nového poznatku do praxe. Jinými slovy musí zajistit činnosti stojící podél řetězce „výzkum – vývoj nového produktu – jeho umístění na trhu“ a současně sehrát roli tlumočnicka mezi tím, kdo know-how produkuje, a tím, kdo o něj má zájem.

Transfer technologií v sobě skrývá činnosti od nezbytného počátečního vyhodnocení potenciálu výsledků výzkumu a vývoje, přes posouzení jednotlivých případů na základě marketingových studií trhu, doporučení vhodného typu právní ochrany, navržení strategie komercializace, přes vyhledání strategického partnera v průmyslové sféře, poradenství při zakládání a rozjezdu „spin-out“ firem až po vedení jednání o smluvním výzkumu a licenčních dohodách. Přičemž při všech výše zmiňovaných činnostech musí být respektovány všechny dimenze problému přenosu poznatku mezi akademickou a podnikatelskou sférou – makroekonomická, mikroekonomická, finanční, právní, organizační a psychologická.

Současně je třeba komunikovat s průmyslem – provádět technologický audit firem, doporučovat pro jejich potřeby vhodné inovační aktivity a pro identifikované problémy hledat vhodné řešitele ve výzkumné sféře.

Neoddělitelnou součástí práce je pro-aktivní šíření informací o osvědčených inovačních podpůrných aktivitách, technologic-

kých novinkách a možnostech zapojení se do výzkumných projektů. Důležité jsou také školicí aktivity směřované jak mezi studenty a akademické pracovníky, tak mezi zájemce z průmyslu.

Typické situace jsou následující:

• Firma má nápad

- Postrádá finanční, lidské i přístrojové zázemí pro vývoj v konkurenčním prostředí
- Vědci vedou výzkum v této oblasti, mají výsledky
- Spojení může produkovat další motivaci pro výzkum na vědecko-výzkumném pracovišti a zvýšit konkurenceschopnost firmy

• Student/pracovník vědecko-výzkumného pracoviště má nápad

- Postrádá finanční, lidské a komerční zázemí pro uvedení výrobku na trh v konkurenčním prostředí

• Region má zájem o ekonomický rozvoj

- Potřebuje produkci kvalitní pracovní síly, která zlepšuje sociální situaci
- Potřebuje inovace stávajících technologií, nové investory

Neexistuje jediný model pro komercializaci výsledků výzkumu, ale jsou zapotřebí společná pravidla. Veřejně dotované výzkumné organizace (univerzity či státní výzkumné instituce) a průmysl jsou nejvíce kompetentní k tomu, aby určily, čím může být jejich vzájemná spolupráce obohacena.

Posláním pracovišť transferu technologií je tedy i snaha o nastavení základních společných pravidel, snaha o zabezpečení vhodného rámce pro práva spojená s duševním vlastnictvím, přitahování a udržování lidských zdrojů, snaha o zlepšení vyhodnocování výzkumu a v neposlední řadě pružná reakce na globalizaci. Takže výsledný stav bude reflektovat potřeby společnosti.

Ing. Petra Peterková, Ph.D.,
vedoucí Útvaru transferu technologií

SUMMARY:

To many people, the expression transfer of technology does not ring any bell. This article should tell you in a nutshell what all this is about taking some closer looks at the work of the professionals engaged in transfers of technology.

VUTIUM na veletrhu Svět knihy 2005 v Praze

Přemyslový palác v Praze-Holešovicích patřil od 5. do 8. května 11. ročníku mezinárodního veletrhu Svět knihy. Zúčastnilo se ho tradičně také nakladatelství VUT v Brně VUTIUM, které již po páté připravilo společnou expozici 17 vysokoškolských nakladatelů. Výstavu a seminář „Úspěšný marketing a distribuce odborné literatury“ uspořádalo VUTIUM ve spolupráci s Brněnským centrem evropských studií. Na semináři vystoupili hosté: Kateřina Myšková, ředitelka firmy Myris Trade, Praha; Jiří Padevět, zástupce ředitelky nakladatelství Academia, Praha a významný evropský nakladatel a distributor Otto Sagner (reprezentant firmy Kubon & Sagner), kterému byla za propagaci a šíření české kultury v zahraničí udělena při zahájení veletrhu medaile MK ČR „Artis Bohemiae Amicis“.

V doprovodném programu největší český knižní veletrh, jehož hlavním tématem byla v letošním roce literatura slovanských národů s čestným hostem Slovinskem, nabídl řadu prezentací, autogramiád, autorských čtení, výstav, filmových projekcí a také divadelních představení. Veletrh přinesl množství knižních novinek všech žánrů i početnou účast ze zahraničí. Jako každoročně se vyhlášovaly nejruznější ceny i anticeny. Návštěvnický zájem byl veliký, 202 expozic 627 vystavovatelů si přišlo prohlédnout více než 28 tisíc návštěvníků.

Stánek univerzitních vydavatelů v pravém křídle Průmyslového paláce se po celou dobu veletrhu těšil pozornosti

Společný stánek vydavatelů vysokých škol na veletrhu.

návštěvníků. Značný zájem vyvolala páteční prezentace, na které zástupci univerzitních vydavatelů představili své novinky a budoucí ediční záměry. VUTIUM připravilo pořad věnovaný Světovému roku fyziky 2005, ve kterém představilo chystaný reprint knihy Alberta Einsteina *Teorie relativity speciální i obecná* se zvláštní autorovou předmluvou k českému vydání z roku 1923. Prezentace se zúčastnili a o připravované knize promluvili fyzik prof. RNDr. Jan Novotný, CSc., z Masarykovy univerzity v Brně a astrofyzik a známý populizátor vědeckých poznatků RNDr. Jiří Grygar, CSc.

Proti prvnímu českému vydání Einsteinovy knihy bude reprint tohoto vydání s názvem *Teorie relativity* obohacen o dodatky. Jak uvedl ve své předmluvě ke knize prof. Novotný, týká se prvního dodatku struktury prostoru ve velkém měřítku, kde Einstein komentuje Friedmannův teoretický objev rozpínání vesmíru a jej potvrdující Hubblovo pozorování rudého posunu galaxií; druhý je pak z roku 1952, kdy se Einstein ke svému dílu vrátil a doplnil jej nejrozsáhlejší a filozoficky pronikavou přílohou o problému prostoru.

V předmluvě nazvané *Einstein po stu letech* prof. Novotný zdůrazňuje: „Kniha *O speciální a obecné teorii relativity* má v Einsteinově díle zvláštní postavení jako jediná práce, v níž velký tvůrce vykládá podstatu svých teorií širokému okruhu čtenářů.“ Prof. Novotný se v předmluvě podrobně věnuje vědecké dráze Alberta Einsteina a zvláště všem historickým souvislostem

Seminář „Úspěšný marketing a distribuce odborné literatury“ uspořádalo VUTIUM ve spolupráci s Brněnským centrem evropských studií.

jeho objevu speciální a obecné teorie relativity. Zprostředkovává čtenáři také současné pohledy na místo těchto teorií v dnešním vědeckém poznání. Prof. Novotný se kromě vědecké činnosti A. Einsteina zabývá i dalšími aspekty jeho života. „I když se filozofická složka Einsteinova díla omezuje na příležitostné články a komentáře, lze jej považovat za významného teoretika poznání, který nepodlehł ani ‚aristokratické iluzi‘ o samospasitelnosti racionálního uvažování, ani ‚plebejské iluzi‘ o možnosti založit teorie čistě na sběru a zpracování empirických dat,“ píše v předmluvě prof. Novotný. „Kromě toho byl Einstein velkou osobností veřejného života, zejména svým trvalým bojem proti válce, který ovšem procházel rozličnými peripetiemi. Nejprve byl radikálním pacifistou odmítajícím válku, v době, kdy se dral k moci Hitler, tento názor změnil, neboť pochopil, že na pacifismu nelze trvat za všech okolností. Po válce se k pacifismu vrátil,“ řekl na prezentaci prof. Novotný. Jako americký občan Einstein vyzval prezidenta Roosevelta k zahájení prací na výrobě jaderných zbraní. Po porážce Německa se neúspěšně pokusil jeho nástupce od jejich použití odvrátit.

„Pochopitelně že všichni fyzikové neustále studují s velkou radostí Einsteinovo dílo, které je pro nás obrovským odkazem. Když jsem měl možnost si poprvé přečíst předmluvu prof. Novotného k vydávané knize, ocenil jsem, jaké máme vynikající

Astrofyzik a známý populizátor vědeckých poznatků RNDr. Jiří Grygar, CS.

Prof. RNDr. Jan Novotný, CSc., z Masarykovy univerzity v Brně.

populizátory tak obtížného problému. Čtenáři, kteří si tuto předmluvu přečtou, budou mít daleko větší užitek z vlastního Einsteinova rukopisu. Myslím, že je v této souvislosti třeba také zdůraznit zcela neobvyklé zásluhy, které má nakladatelství VUTIUM o to, aby nám zpřístupnilo poklady světové vědecké produkce zejména minulého století. S Brnem je spjat život člověka, který byl dokonce osobním přítelem A. Einsteina v době jeho amerického exilu. Byl to matematik světové pověsti Kurt Gödel, který vytvořil v matematice naprosto stejný převrat jako Einstein ve fyzice. Bylo to v roce 1931, kdy publikoval tzv. větu o nerozhodnutelnosti. VUTIUM založilo edici Quantum, kde se snaží přiblížit českým čtenářům myšlenky velkých koryfejí světové vědy – Kurta Gödela, Erwina Schrödingera a nyní i Alberta Einsteina. To je myslím v dnešní době panující komerce naprosto mimořádná zásluha,“ řekl na prezentaci RNDr. Jiří Grygar.

Připravil Igor Maukš

Fakulta stavební na Mezinárodním stavebním veletrhu 2005

Rozsahem pronajaté výstavní plochy 74 700 m² se Stavební veletrhy Brno, které se uskutečnily ve dnech 19.–23. dubna 2005 na brněnském výstavišti, staly zatím vůbec největší výstavní akcí v České republice v roce 2005. Zúčastnil se jich rekordní počet 1521 vystavovatelů; zahraničních, kteří zastupovali celkem 24 zemí, meziročně přibýlo o 20 procent.

Jubilejní 10. veletrh IBF byl největší v historii a stal se obrazem aktuálního dynamického rozvoje českého stavebnictví. Nejlépe jej ilustrují nárůsty vystavovatelů v klíčových oborech jako stavební stroje a mechanizace (o 33 % oproti roku 2003), stavební řemesla a technologie (o 35 %) a stavební dílce a konstrukce (o 30 %), okna a dveře (o 32 %) a podlahové materiály (o 38 %). Součástí veletrhů byl také bohatý doprovodný program. Několik tisíc účastníků se zapojilo do jednání více než tří desítek odborných konferencí, seminářů a diskusních setkání.

Stavební veletrhy Brno 2005 byly příležitostí k vyhlášení výsledků prestižních soutěží a předání řady ocenění, mimo jiné deseti Zlatých medailí veletrhů IBF.

Mezinárodního stavebního veletrhu IBF se tradičně, tak jako v minulých ročnících, zúčastnila i Fakulta stavební VUT v Brně. Návštěvníci její expozice na veletrhu se mohli podrobně informovat nejen o Fakultě stavební samé a o možnostech studia, které FAST všem zájemcům nabízí, ale také o všeobecných problémech vyskytujících se ve stavebnictví. Této možnosti mnoho návštěvníků využilo, zejména prezentace jednotlivých oborů připadající na jednotlivé dny se jevilo jako přínosné. Ná-

Návštěvníci expozice FAST veletrhu získali informace o možnostech studia.

vštěvníci při těchto prezentacích oceňovali, že se mohli obracet přímo na velice fundované odborníky z jednotlivých oborů. Jedním z neposledních přínosů byla komunikace s firmami, které mají zájem o užší spolupráci s Fakultou stavební VUT v Brně, například v ohledu zadávání samostatných projektů pro studenty či vypracování diplomových prací.

Stánek byl vybaven poutavými postery, zachycujícími práce diplomantů FAST, které zajistila Studentská komora AS FAST, jejíž členové byli na veletrhu přítomni a poskytovali především informace o studiu na fakultě.

SKAS ve spolupráci s Knihovnickým a informačním centrem FAST také zajišťovala distribuci vstupenek na veletrhy, které byly pro studenty a zaměstnance Fakulty stavební zdarma. Odhadovaná návštěvnost akademické obce FAST na letošním ročníku Stavebních veletrhů byla asi 3000 osob.

PhDr. Lenka Řítičková,
vedoucí Oddělení výzkumu, vývoje a zahraničních vztahů

SUMMARY:

Taking up an area of almost 18.5 acres, the International Building Fair, held on the Brno exhibition grounds from 19th to 23rd April, 2005 has become by far the greatest of its kind in the Czech Republic in 2005. As in the years before, the Faculty of Civil Engineering of Brno University of Technology took part in this event.

STUDENT EEICT 2005

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií (FEKT) společně s Fakultou informačních technologií (FIT) VUT v Brně uspořádaly také v letošním akademickém roce již 11. ročník konference a soutěže studentské tvůrčí činnosti STUDENT EEICT 2005. Zkratka pochází z anglického označení oborů, které studenti obou fakult studují (Electrical Engineering, Information and Communication Technologies). Soutěž, jejíž finále proběhlo 28. dubna v budově Technická 8 v areálu VUT Pod Palackého vrchem v Brně-Králově Poli, se konala pod záštitou prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., rektora VUT v Brně.

Cílem soutěže STUDENT EEICT 2005, kterou společně vyhlásili děkan FEKT VUT v Brně prof. Ing. Radimír Vrba, CSc., a děkan FIT VUT v Brně prof. Ing. Tomáš Hruška, CSc., je podpořit technickou tvůrčí činnost studentů obou fakult. Do soutěže se mohl přihlásit každý student FEKT nebo FIT s technickým projektem na libovolné téma z oblasti elektrotechniky, komunikační techniky, informatiky a výpočetní techniky.

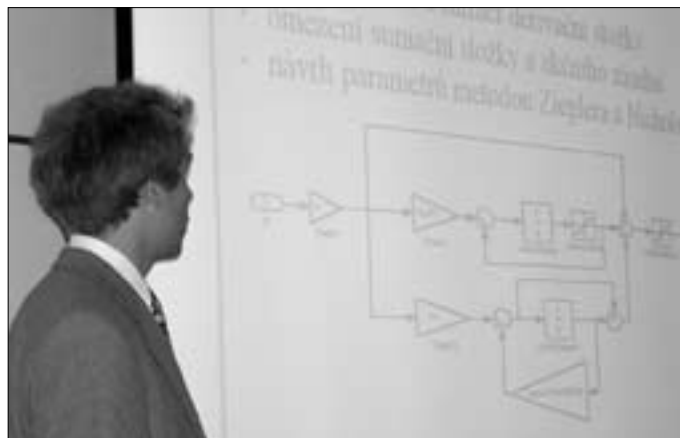
Soutěž měla tři kategorie:

- Bakalářské projekty
- Magisterské projekty
- Doktorské projekty

Každá kategorie byla rozčleněna do následujících oborů:

- Elektronika
- Telekomunikace
- Kybernetika a automatizace
- Silnoproudá elektrotechnika a elektroenergetika
- Teoretická elektrotechnika
- Mikroelektronika a technologie
- Informační systémy
- Grafika a multimédia
- Počítačové systémy
- Inteligentní systémy

Soutěžní projekty procházejí recenzním řízením, o jehož výsledku jsou studenti informováni e-mailem. Forma příspěvku musí být upravena podle požadavků recenzentů. Autoři prací, které byly vybrány, postupují do finále, jímž je obhajoba práce před odbornou komisí na konferenci STUDENT EEICT 2005. Každý soutěžící přednese hodnotící komisi formou desetiminu-

tové prezentace základní informace o svém výzkumu a o jeho přínosu k řešení aktuálních problémů z oblasti elektrotechniky a informatiky. Poté následuje rozprava se členy hodnotící komise. Všechny komise byly složeny ze zástupců sponzorujících firem, z akademických pracovníků školy a ze zástupců Unie studentů.

Do letošního ročníku soutěže bylo přihlášeno celkem 235 příspěvků, tradičně nejvíce bylo těch doktorských. Za poslední roky se počet přihlášených prací stabilně pohybuje nad 200 projektů. Na závěr finálového dne byli podle výroku odborných porot nejúspěšnější autoři bakalářských, magisterských a doktorských soutěžních prací odměněni finančními šeky a někteří i věcnými cenami od sponzorů soutěže. Vítězné práce z každé kategorie postupují do mezinárodního kola, v němž se studenti FEKT a FIT utkají se studenty ostatních fakult elektrotechniky, informatiky a příbuzných oborů z ČR, SR a dalších zemí. Všechny studentské soutěžní práce, které byly přihlášeny do soutěže STUDENT EEICT 2004, budou publikovány ve sborníku akce.

Připravil Igor Maukš

SUMMARY:

Also in this academic year, the faculties of electrical engineering and communication and information technology organized the 11th STUDENT EEICT 2005 conference and competition. Here, EEICT stands for Electrical Engineering, Information, and Communication Technologies, the fields of study of the participants. The competition, whose final round took place on the Pod Palackého vrchem BUT campus on 28th April, was held under the auspices of prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., rector of BUT.

Mezinárodní projekt ETAP na Fakultě podnikatelské

ETAP je zkratka pro mezinárodní projekt European Taxation and Accounting in Practice, jehož koordinátorem je univerzita ve francouzském Lille. V současné době na tomto projektu participuje dvanáct univerzit ze zemí Evropské unie, včetně jedné partnerské univerzity mimo EU. Fakulta podnikatelská se do projektu zapojila na začátku akademického roku 2004/2005 a v jeho rámci již získala velmi dobré jméno. Projekt je zaměřen na daně a účetnictví, především mezinárodní účetní standardy a konsolidovanou účetní závěrku v Evropě, a zastřešuje několik různých druhů aktivit, z nichž dvě se bezprostředně týkají studentů.

První z nich je tzv. *Business Game*, kde týmy studentů představují management fiktivního podniku a činí ekonomická rozhodnutí, aby jejich podnik dosahoval co nejlepších výsledků. Nejde tedy jen o znalosti daní a účetnictví, ale studenti zde musí prokázat také znalosti a dovednosti z mikroekonomie, managementu či marketingu. Soutěž probíhala v sedmi kolech, v měsících listopadu a prosinci 2004. Fakultu podnikatelskou reprezentoval šestičlenný tým studentů 2. ročníku bakalářského studijního programu Daňové poradenství, který se v celkovém pořadí umístil na druhém místě za týmem z univerzity Engecon, St. Petersburg.

Hlavní každoroční událostí v rámci tohoto projektu je čtrnáctidenní intenzivní program European Accountancy Week, jehož tématem letos byla konsolidovaná účetní závěrka. Akce se konala 8.–17. března ve francouzském Lille a na základě výběrového řízení bylo pro účast na ní vybráno deset studentů, taktéž druhého ročníku bakalářského studijního programu Daňové poradenství, Ondřej Zemánek, Václav Zapletal, Pavel Crha, Tomáš Procházka, Sabina Šebestíková, Jana Štěpánová, Jana Štěpánková, Jana Vávrová, Petr Štefan a Petr Svoboda, kteří zde reprezentovali, a je nutné předeslat, že velice úspěšně, Fakultu podnikatelskou.

Vzhledem k tomu, že téma konsolidace účetních závěrek se na FP běžně nevyučuje, byli studenti s touto problematikou blíže seznámeni v nepovinném kurzu, který byl samozřejmě přístupný pro všechny, nejen pro vybrané studenty.

Pracovní dny v programu samém pak sestávaly vždy ze tří částí. První, dopolední část dne byla vždy vyhrazena workshopům, kde studenti v pětičlenných týmech, složených ze studentů z různých zemí, zpracovávali případové studie na téma konsolidovaná účetní závěrka. Své řešení daného problému pak vždy jeden z týmů prezentoval. Odpolední program byl rozdělen do dvou částí. Nejdříve probíhaly tzv. Lectures, kdy byly pro studenty připraveny přednášky na téma konsolidační techniky, goodwill, daně korporací, profesní organizace, IAS/IFRS a Corporate Governance. Tyto přednášky připravili a vedli pedagogové z jednotlivých zemí. Za Fakultu podnikatelskou přednášela na téma IAS/IFRS Ing. Michaela Beranová, která je za tento projekt na FP odpovědná. Na zbytek dne pak byl pro studenty připraven další program, tzv. Social events, především návštěvy podniků a poznávání Lille a okolí, který s maximálním nasazením zajišťoval tým studentů z Lille a i přes počáteční rozpaky byly tyto akce zorganizovány velmi profesionálně.

Všechny tři části pracovního dne byly pro studenty samozřejmě povinné. A vzhledem k tomu, že pracovní den pro ně začínal poměrně brzy ráno a trval až do pozdních večerních hodin, přičemž prakticky během dne neměli volno, byl pro ně tento studijní pobyt velmi náročný, a to také s přihlédnutím ke katastrofálním podmínkám ubytování, jaké by ve francouzském univerzitním kampusu nikdo neočekával.

Za jakousi pomyslně nejdůležitější část pracovního dne by mohly být považovány workshopy, kde studenti pracovali na případových studiích v pětičlenných týmech. Vzhledem k počtu studentů (účastnilo se 77 studentů z jedenácti univerzit) a potažmo pak k počtu týmů byly týmy dále rozděleny do tří skupin a v rámci každé skupiny byly vyhlášeny čtyři soutěže:

- 1) **Tým s nejlepšími znalostmi konsolidačních technik** – pořadí týmů bylo určeno bodovým ohodnocením jejich řešení případových studií;
- 2) **Nejprofesionálnější tým** – týmy byly hodnoceny jak na základě bodů získaných za řešení případových studií, tak také podle celkové „vizáže“ týmu, jak spolu dokáží komunikovat, spolupracovat, jak celkově působí navenek;
- 3) **Nejkreativnější tým** – hlavním hodnotícím aspektem bylo to, jak studenti dokáží skloubit jednotlivá národní řešení přípa-

V programu projektu ETAP zbyl čas i na prohlídku Lille a jeho okolí.

dových studií, která jsou často velmi rozdílná, tak aby řešení bylo samozřejmě správné;

4) Tým, který předvedl nejlepší prezentaci – každý den prezentoval vybraný tým své řešení případové studie za pomoci PowerPointu, toto programové zpracování ale nebylo hlavním hodnotícím ukazatelem, protože po této stránce byly všechny prezentace srovnatelně nápadité, na vysoké úrovni, hlavními hodnotícími kritérii proto byla především srozumitelnost angličtiny, body talk a to, zda studenti vystupují jako tým a skutečně tak navenek i působí.

Studenti z Fakulty podnikatelské pracovali v následujících týmech:

Team 1/ Jana Štěpánová, Giedré Maumevičiūtė, (Litva)

Skupina 1: Jana Vávrová, Ilona Mockutė (Litva),
Lina Vaitiekūnaitė (Litva)

Team 2/ Tomáš Procházka, Bram Descamps (Belgie)

Skupina 2: Jana Štěpánková, Stijn Wydooghe (Belgie),
Nele Castelein (Belgie)

Team 3/ Pavel Crha, Elina Auranen (Finsko)

Skupina 3: Petr Štefan, Tapani Liljavirta (Finsko),
Ondřej Zemánek

Team 4/ Sabina Šebestíková, Candida Goncalves (Portugalsko)

Skupina 3: Petr Svoboda, Hugo Ferreira (Portugalsko),
Václav Zapletal

Všichni studenti z Fakulty podnikatelské patřili do velmi úspěšných týmů, tzn. že každý z těchto týmů byl oceněn.

Team 1: nejlepší prezentace

Team 2: nejprofesionálnější tým

Team 3: nejlepší prezentace

Team 4: tým s nejlepšími znalostmi konsolidačních technik
nejprofesionálnější tým

Svou prací si studenti z FP udělali velmi dobré jméno a prof. Natalia Kamordzhanova je hodnotila jako velmi dobře připravené a nadané, a na základě tohoto hodnocení studenty pozvala na Olympiad (mezinárodní soutěž v účetnictví), pořádanou každoročně univerzitou ENGECON v St. Petersburgu.

Než studenti na podzim na tuto prestižní akci odjedou, budou muset samozřejmě rozšířit své znalosti IAS/IFRS v kurzu, který je pro ně připravován a který opět nebude přístupný pouze pro ně, ale také jako kurz předcházející jej budou moci navštěvovat všichni, kteří o to projeví zájem.

V příštím akademickém roce se program ETAP bude bezprostředně týkat studentů stávajícího prvního ročníku bakalářského studijního programu Daňové poradenství, pro které, stejně tak jako pro jejich předchůdce, bude účast na něm nezbytně znamenat práci navíc. Určitě se ale mezi nimi opět najdou ti, kteří k programu nebudou přistupovat z tohoto pohledu, ale účast v něm pro ně bude znamenat rozšíření znalostí z oboru účetnictví a mezinárodního účetnictví a také procvičení komunikačních dovedností a umění vzájemné tolerance různých národnostních specifík. Za všechno toto pak nezískají jen mezinárodně uznávaný certifikát o absolvování programu, ale jejich hlavním ziskem bude spousta mezinárodních kontaktů a především neocenitelné zkušenosti.

Ing. Michaela Beranová, Ústav financí
Fakulty podnikatelské VUT v Brně

For Summary see page 30.

Z archivu VUT v Brně: Rok 1968 a počátky normalizace

V našem časopisu jsme začali téměř před třemi roky uveřejňovat seriál životopisných medailonů rektorů české techniky v Brně. Nyní, kdy jsme se dostali až do období let 1968 a 1969 a následné „normalizace“, která po sovětské okupaci definitivně udusila poslední zbytky nadějí na demokratizaci společnosti a která samozřejmě také negativně ovlivnila další vývoj VUT v Brně, zvolila redakce pro přiblížení této obtížné doby a komplexnější postihu tehdejších souvislostí pohled renomovaného brněnského historika PhDr. Jiřího Pernese. V květnovém čísle přinášíme druhou a závěrečnou část jeho rozboru.

Počátky normalizace na VUT v Brně

Husákovo vedení KSČ mělo zpočátku plné ruce práce, aby zbavilo vlivu ty veřejné činitele, kteří se odmítali smířit se zásadní změnou politické orientace, například bývalého předsedu ÚV Národní fronty MUDr. Františka Kriegela, který byl ze své funkce odvolán 31. srpna 1968; přesto zůstal i nadále členem ÚV KSČ a tam hájil svá stanoviska. Od prvních dnů usilovalo nové předsednictvo KSČ o co největší omezení každé legální základny, jež by třeba jen teoreticky umožňovala šíření jiných stanovisek a názorů, než zastávalo samo. Již počátkem června 1969 se proto Vysoké učení technické v Brně muselo vyrovnat s prvními pokyny oklešťujícími dosavadní tiskovou svobodu: kolegium rektora na svém zasedání 9. června vyslovalo souhlas, že ministerstvu školství zašle vyplněné dotazníky o publikační činnosti školy (konkrétně se jednalo o Učební texty vysoké školy, Sborník VUT a Knižnici odborných a vědeckých spisů) a o časopisech, vydávaných studenty. Současně přijalo usnesení „přehodnotit otázku studentských časopisů tak, aby byl vydáván jen jeden časopis pro celou školu. Tuto věc přezkoumají i studenti v redakčních radách“.¹

To však byl jen první krok k úplnému odbourání jakýchkoliv svobod – a to nejen na škole – a k obnovenému nastolení komunistické totality. Výbuch lidové nespokojenosti u příležitosti prvního výročí sovětské okupace 21. srpna 1969 a jeho bezohledné potlačení² vytvořily podmínky, aby vedení KSČ zcela anulovalo všechny pozůstatky reformního pokusu předchozích let a současně zlikvidovalo všechny, kdož se na něm podíleli. Jednou z prvních obětí se stal prof. Bezdiček, který přestal být ministrem školství – k 27. srpnu 1969 jej nahradil prof. Jaromír Hrbek – avšak na Vysoké učení technické v Brně se již jako rektor nevrátil. Až do konce roku 1969 jej zastupoval „úřadující rektor“ prof. Osina, jenž se vstřícně snažil vyhovět požadavkům nové politické reprezentace: například v říjnu 1969 uložil děkanům jednotlivých fakult, aby svojí autoritou zaštilili přípravné výbory nově vznikajícího Svazu vysokoškolského studentstva, který měl přispět k provedení normalizace mezi studenty,³ a poskytl jim „veškerou pomoc“. V listopadu téhož roku „na ústní pokyn s. ministra“ vyzval akademické funkcionáře, aby odstoupili ze svých funkcí, což se skutečně stalo. Noví funkcionáři pak byli

Průvod demonstrantů 21. srpna 1969 po 12. hodině na Václavském náměstí v Praze.

jmenováni ministerstvem školství, vědeckou radu školy naopak jmenoval sám prof. Osina na základě „návrhu“ Krajského výboru KSČ v Brně. Stejný postup byl uplatněn i na jednotlivých fakultách. V podstatě všechno, co se na Vysokém učení technickém v Brně v této době odehrávalo, probíhalo v režii KV KSČ, při němž koncem roku 1969 vznikla tzv. vysokoškolská komise. Úkolem tohoto samozvaného orgánu bylo „zajistit, aby do práce vysokých škol nebyly činěny nekvalifikované zásahy“, na druhé straně však komise měla „požadovat na vysokých školách a jejich vedení, aby byla striktně dodržována stanovená stranická linie“.⁴ Vysokoškolská komise KV KSČ také jmenovala vědecké rady jednotlivých fakult VUT.

Schůze vědecké rady školy, na níž proběhly volby akademických funkcionářů, se konala 9. ledna 1970. O naprosté nedemokratičnosti voleb, o způsobu, jakým byly provedeny, a o použitých metodách vypovídá zápis z mimořádného zasedání kolegia rektora dne 5. listopadu 1969. „K otázce nových sestav vědeckých rad, zpracovaných vysokoškolskou komisí KV KSČ, sdělil soudruh Kožant (pracovník KV KSČ v Brně – pozn. Jiří Pernes), že tyto sestavy bude nutno považovat za závazné a jakékoliv změny v nich že podléhají předchozímu projednání s vysokoškolskou komisí KV KSČ. Totéž se vztahuje na návrhy nových kandidátek pro volby akademických funkcionářů.“⁵

Obdobně přikročil Krajský výbor KSČ v Brně k likvidaci studentských organizací. Zmíněný soudruh Kožant vedení školy

poněkud nesouvisle sdělil, že „řízení studentských organizací stranou bude realizováno prostřednictvím studentů – straníků – členů nové studentské organizace, která jediná bude partnerem vedení školy a fakult, jako složky státního aparátu za studenty (!)“.⁶ O uplatnění této zásady v praxi se zasloužil tehdejší kvestor VUT v Brně JUDr. Miloslav Kratochvíl, který již na příštím řádném zasedání kolegia rektora 11. listopadu 1969 studentské zástupce upozornil, že tam „zastupují spolky, které vlastně již neexistují“, protože přípravný výbor Svazu vysokoškolského studentstva na VUT ještě nevznikl.⁷

Ze zmanipulovaných voleb vzešlo nové vedení školy, do něhož z toho starého ve funkci prorektora přešel pouze prof. František Korvas. Do čela školy se jako rektor vrátil prof. Meduna. Pod jeho vedením se normalizace na Vysokém učení technickém v Brně rozjela na plné obrátky. Nyní byly na jednotlivých fakultách zřízeny komise „pro analýzu činnosti učitelů a studentů v letech 1968 a 1969“ a kolegium rektora rozhodlo, aby svoji „práci“ ukončily k 18. únoru 1970.⁸ K tomu, aby se nové vedení školy mohlo zbavit nepohodlných lidí, využívalo nejprve novely zákona č. 19/1966 Sb., podle níž měl skončit pracovní poměr všem učitelům, kteří k 1. březnu 1970 dosáhli věku 65 let.⁹ Tam, kde se to režimu hodilo, měl ministr školství pravomoc udělit výjimku; zápisy z kolegia rektora VUT v Brně prozrazují, že podmínkou pro to, aby vedení školy o takový krok požádalo, byly výsledky „politického hodnocení učitelů“, které v této době na škole probíhalo.¹⁰ Souběžně s tím byly na VUT v Brně – tak jako v ostatních institucích na území celé republiky – zahájeny pohovory se členy Komunistické strany Československa. Popud k nim dal „Dopis ÚV KSČ všem základním organizacím a členům strany k výměně členských legitimací“, jehož znění ÚV KSČ schválil na svém zasedání ve dnech 28.–30. ledna 1970. Tento krok se stal bezprostředním pokynem k čistkám a existenčním postihům reformních komunistů.¹¹ Na VUT v Brně byly tyto pohovory dokonce spojeny s návrhem na odejmutí vědecko-pedagogických titulů „osobám, které v roce 1968 a 1969 zaujímaly pravicově oportunistické a protisocialistické názory“.¹²

Normalizační represe se však neomezovaly pouze na učitele. Koncem května 1970 vystoupil prof. Říha s iniciativním návrhem na provedení „komplexního hodnocení studentů“¹³ a vedení školy současně projednávalo, jak postihnout ty posluchače, kteří

se v reformním hnutí let 1968–1969 rovněž angažovali a kteří v mnoha případech od svých názorů odmítali ustoupit i nyní.¹⁴ Podle původního záměru vedení školy měla být „konsolidace“ dokončena ke 30. květnu 1970.¹⁵ Soudruzi se však měli brzy přesvědčit, že vymícení ideálů svobody a demokracie z hlav lidí je úkolem mnohem obtížnějším a náročnějším, než se domnívali. Zavádění „normalizace“ na VUT v Brně trvalo déle, než si představovali. Byl to dlouhý proces, který narážel na tichý a často zoufalý odpor bezmocných a zklamaných lidí, odsouzených znovu k životu v nesvobodě, lži a přetvářce. Proces, který tragicky poznamenal celou československou společnost na dlouhá léta.

Poznámky:

1. A VUT, cit. fond, zápis z kolegia rektora dne 9. června 1969.
2. Tůma, Oldřich a kol.: Srpen '69. Edice dokumentů, Praha 1996.
3. A VUT, fond KR 1969/1970, zápis z kolegia rektora dne 24. října 1969.
4. Tamtéž, zápis z mimořádného zasedání kolegia rektora dne 5. listopadu 1969.
5. Tamtéž.
6. Tamtéž.
7. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 11. listopadu 1969.
8. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 3. února 1970.
9. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 6. ledna 1970.
10. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 24. února 1970.
11. Pecka, Jindřich – Prečan, Vilém: Proměny pražského jara. Sborník studií o nekapitulantských postojích v československé společnosti, Brno 1993, str. 418–419.
12. A VUT, fond KR 1969/1970, zápis z kolegia rektora 5. května 1970.
13. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 2. a 30. června 1970.
14. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 19. května, 16. a 30. června, 21. října 1970 atd.
15. Tamtéž, zápis z kolegia rektora 5. května 1970.

(Dokončení z dubnového čísla Událostí.)

PhDr. Jiří Pernes, historik

SUMMARY:

Almost three years ago, BUT News began to publish a series of profiles of BUT rectors. Now the series has entered the years 1968 and 1969 and the subsequent era of “normalization”, an expression coined by the then communist party bosses to denote the period after the Soviet-led invasion of Czechoslovakia that had crushed the last remnants of hopes for democracy. By publishing an article by PhDr. Jiří Pernes, the editors would like to bring closer the events of those turbulent years as seen by this Brno historian.

Prestižní designéřské ceny pro pedagogy VUT v Brně

V letošním roce se již po čtrnácté konala národní designéřská soutěž Vynikající výrobek roku 2005, kterou již od roku 1991 vypisuje Design centrum České republiky v Brně. Ze 113 přihlášených prací mezinárodní porota vybrala k ocenění celkem 25 prací – dvě získaly Národní cenu za design, devět cenu Vynikající design a 14 cenu Dobrý design. Slavnostní vyhlášení a udělení prestižních ocenění proběhlo 7. dubna 2005 již tradičně v Betlémské kapli v Praze.

Letos poprvé doznala designéřská soutěž podstatnou změnu – studenti designéřských oborů (v ČR se design studuje na sedmi vysokých školách) jsou hodnoceni samostatně v kategorii Národní cena za studentský design, jejíž výsledky budou vyhlášeny na sklonku léta. Také ve čtrnáctém ročníku soutěže potvrdil Odbor průmyslového designu FSI VUT v Brně svůj tradičně vysoký standard a jeho dva pedagogové (studentské práce zatím hodnoceny nebyly) získali dvě ceny Dobrý design. Akademický sochař Miroslav Zvonek, Art. D., a akademický sochař Ladislav Křenek, Art. D., získali společně ocenění za profesionální drtič potravinových odpadků (tento výrobek získal současně i Cenu za ekologický design) a Ladislav Křenek získal stejné ocenění i za přenosný elektrochemický analyzátor toxicity.

Připravil Igor Maukš

Profesionální drtič potravinových odpadků

Miroslav Zvonek a Ladislav Křenek

Výrok poroty:

Profesionální drtič potravinových odpadků patří v rámci Evropské unie k výjimečným produktům. Všechny použité komponenty jsou vyrobeny v České republice. Průběžné odstraňování potravinových odpadů ve velkokapacitních výrobnách či kuchyních přináší značné ekologické a hygienické výhody před klasickou likvidací tohoto odpadu. Všechny díly drtiče jsou vyrobeny z nerezové oceli, čímž je zajištěna dlouhodobá funkce. Velmi jemné drcení nezatěžuje odpadní systémy ani čističky. Kompaktní tvar tělesa zaručuje snadné čištění a udržování potřebných hygienických norem. Jedná se o výrobek s vysokou užitnou a estetickou hodnotou.

Přenosný elektrochemický analyzátor toxicity

Ladislav Křenek

Sčítání počítačů na VUT v Brně

Centrum výpočetních a informačních služeb VUT v Brně zveřejnilo v dubnu výsledky akce sčítání osobních počítačů na všech fakultách a součástech VUT v Brně. Ze statistiky vyplývá, že na VUT v Brně bylo na konci března 2005 celkem 6299 PC stanic – proti stavu z prosince 2002 – 4566 PC – se tak jejich počet zvýšil o 1733 kusů (nárůst o 38 %). Podle prognózy ředitele CVIS Ing. Jaromíra Marušince by mělo mít VUT v Brně v roce 2010 ve svém majetku již 10 797 osobních počítačů. Na všech fakultách (s výjimkou FEKT) se podařilo zlepšit poměr počtu studentů na jeden počítač. V roce 2002 to bylo ještě číslo 6,4, v letošním březnu již pouze 5,2 (zlepšení o 18 %).

Sčítání PC na VUT v Brně na jaře 2005:

Fakulta/součást	PC stanic celkem			z toho pro výuku			z celku na síti	pro výuku na síti
	XII.02	III.05	nárůst	XII.02	III.05	nárůst		
CESA	14	25	79%	0	4	-	25	4
FaVU	51	77	51%	25	59	136%	77	59
FA	114	164	44%	43	80	86%	164	80
KaMB	123	120	-2%	30	21	-30%	120	21
FP	209	264	26%	70	148	111%	264	148
FCH	225	251	12%	110	153	39%	243	153
RE+CVIS+CVP+Vutium	250	295	18%	80	80	0%	295	80
FIT	334	584	75%	174	301	73%	584	301
FAST	782	1 101	41%	288	486	69%	1101	486
FSI	1 151	1 511	31%	566	757	34%	1464	748
FEKT	1 313	1 787	36%	1 191	1 303	9%	1747	1 263
ÚK+AK Purkyňova	-	101	-	-	81	-	101	81
Správa KolejNET	-	19	-	-	-	-	19	-
VUT vlastní celkem	4 566	6 299	38%	2 577	3 473	35%	6204	3424

Počty studentů na 1 studijní PC:

Fakulta	XII.02			III.05			zlepšení poměru
	st.PC	studii	stud/PC	st.PC	studii	stud/PC	
FEKT	1 191	2796	2,3	1 303	3499	2,7	-14%
FIT	174	1088	6,3	301	1448	4,8	23%
FCH	110	795	7,2	153	930	6,1	16%
FSI	566	4471	7,9	757	4205	5,6	30%
FA	43	568	13,2	80	553	6,9	48%
FaVU	25	255	10,2	59	253	4,3	58%
FAST	288	4260	14,8	486	4315	8,9	40%
FP	70	1505	21,5	148	2038	13,8	36%
Všechny fakulty VUT	2 467	15738	6,4	3 287	17241	5,2	18%

Děti z celé republiky přijedou na olympiádu do areálu VUT v Brně

Na nádvoří brněnského Špilberku byl za účasti předsedy Českého olympijského výboru Milana Jiráka a řady současných i bývalých olympioniků (kromě jiných i olympijské vítězky v hodu oštěpem z Helsinek 1952 Dany Zátokové) 27. dubna slavnostně zažehnut olympijský oheň 2. olympiády dětí a mládeže. Ta se uskuteční v Brně od 21. do 26. června za účasti téměř čtyř tisíc mladých sportovců z celé republiky.

„Dětská olympiáda bude nejen svátkem sportu, ale také důstojnou přípravou k výchově nových reprezentantů,“ prohlásil předseda ČOV Milan Jirásek, jenž byl aktu zapálení olympijského ohně, který proběhl podle vzoru antických her a asistovalo mu patnáct bíle oděných kněží, přítomen. Do začátku olympiády bude pochodeň se zažehnutým ohněm putovat po všech krajích České republiky.

Významným způsobem se na organizaci dětské olympiády bude podílet VUT v Brně. Centrem veškerého sportovního dění včetně zahajovacího a závěrečného ceremoniálu se stane lehkooatletický stadion VUT v kampusu Pod Palackého vrchem. Ten ovšem k této výjimečné příležitosti prochází generální rekonstrukcí, aby mohl olympiádě poskytnout potřebné zázemí a sloužil jejímu důstojnému průběhu – do začátku olympiády se tak musí stihnout obnova celé plochy včetně tartanové dráhy, výstavba zázemí pro časoměřiče a rozhodčí, úprava ochozů a tribuny včetně jejího částečného zastřešení. Na rekonstrukci a dostavbě stadionu se podstatnou měrou finančně podílejí společně Jihomoravský kraj, město Brno a ministerstvo školství.

VUT v Brně nabídne mladým sportovcům kromě atletického stadionu i svá další sportovní zařízení – např. pro basketbal, baseball, tenis nebo závod horských kol. Malí sportovci budou po celou dobu olympiády ubytováni v kolejích VUT Pod Palackého vrchem, kde se budou také stravovat ve studentských menzách. Aby byly tyto kapacity pro účastníky olympiády volné, VUT zkrátilo dokonce o 10 dní výuku v letním semestru. Studentský kampus Pod Palackého vrchem se tak stane vlastně malou olympijskou vesničkou s olympijským domem (bude situován do novostavby Integrovaného objektu), jak ji známe z olympiád dospělých.

Projekt dětské olympiády důsledně dodržuje všechny formální znaky olympijských her. Mladí reprezentanti 14 krajů nastoupí na olympijský stadion, složí olympijskou přísahu, budou

Zapálení olympijského ohně se zúčastnila i olympijská vítězka Dana Zátoková.

svědky zapalování olympijského ohně a vztyčování olympijské vlajky, za své výkony dostanou olympijské medaile, které jim budou předávat naši významní současní nebo bývalí olympionici a sportovci. Součástí olympiády bude i bohatý doprovodný kulturní program.

Celkem se bude v Brně rozdělovat 380 sad medailí ve 20 odvětvích. Kromě tradičních olympijských sportů, jako je atletika, fotbal nebo plavání, se bude soutěžit třeba ve folklorním tanci nebo také v počítačové grafice. „Folklor k jižní Moravě patří, v kulturních disciplínách soutěžili kdysi i antičtí olympionici,“ vysvětlil záměr jeden z pořadatelů Michal Kočař. Z jižní Moravy se na olympiádu chystá téměř tři sta sportovců, což je maximální povolený počet.

„Jsem ráda, že druhý ročník olympiády organizuje Morava. Nejen proto, že odtud pocházím, ale z Moravy bylo vždy hodně olympioniků. Já vždy vítám takovéto akce pro děti, které jsou dnes sice velmi chytré, ale jejich fyzické schopnosti se díky vysedávání u počítačů a televize málo rozvíjejí. Už Tyrš říkal, že jen ve zdravém těle je zdravý duch. To je pravda a my bychom se měli snažit o určitou rovnováhu už od dětství,“ řekla Událostem olympijská vítězka Dana Zátoková.

Připravil Igor Maukš

For Summary see page 30.

Informace

Projekt „IST Requalification of Disabled Persons“

Od loňského září je v Centru vzdělávání a poradenství (CEVAPO) ve spolupráci s Fakultou informačních technologií realizován projekt ReDis Info, který je zaměřený na vytvoření rekvalifikačního vzdělávacího programu pro tělesně postižené občany. Projekt je financován z prostředků Evropské unie, konkrétně z programu Leonardo da Vinci, s plánovaným termínem ukončení v srpnu 2007.

Cílem projektu je vytvořit udržitelný systém rekvalifikace tělesně postižených v oboru informačních technologií, včetně vytvoření e-learningových výukových materiálů. Ty budou poskytovány v partnerských zemích v národních jazycích a pro potřeby šíření projektu v jazyce anglickém.

Na projektu spolupracuje celkem deset partnerů z šesti zemí (ČR, Slovensko, Litva, Lotyšsko, Bulharsko a Itálie). Konsorcium partnerů je účelně složeno ze zástupců vysokých škol, kteří jsou garanty vývoje výukových materiálů, ze zástupců rehabilitačních ústavů, kde budou výukové materiály pilotně ověřeny a poskytovány. Dalším partnerem je obecně prospěšná společnost, která pak bude zprostředkovávat zaměstnání proškoleným

účastníkům programu, a italský partner zodpovědný za externí evaluaci projektu. Celý projekt je koordinován CEVAPO VUT v Brně ve spolupráci s Národní agenturou Leonardo da Vinci v Praze.

Po půl roce aktivní činnosti na projektu a dvou projektových setkáních jsou výsledkem výukové materiály ke dvěma kurzům – Základní počítačová gramotnost a Office aplikace – v anglickém jazyce, které budou k dispozici v národních jazycích k plánovanému podzimnímu pilotnímu ověření v rehabilitačních centrech. Dále jsou ve vývoji materiály ke třem dalším kurzům, které by později měly tvořit základ pro akreditovaný rekvalifikační program.

Více informací o projektu naleznete na stránkách CEVAPO v sekci Projekty (<http://www.cvp.vutbr.cz/projekty/leonardo-da-vinci-programme/>). V případě zájmu o bližší informace prosím kontaktujte koordinátorku projektu.

Mgr. Petra Hrstková, koordinátorka projektu
hrstkova@cvp.vutbr.cz

Závěry 79. zasedání pléna České konference rektorů

Plénem České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 79. zasedání následující závěry:

1. ČKR jednala o návrhu poslanců (vydaném jako parlamentní tisk 949) na novelizaci zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. ČKR se nechce vyjadřovat k jednotlivým formulacím, konstatuje však, že tento návrh může pomoci v řadě oblastí zvýraznit postavení všech vysokých škol, zjednodušit akreditační řízení, zefektivnit hospodaření vysokých škol a posílit právní jistotu studentů. Za nejvýznamnější část návrhu ČKR pokládá pasáže týkající se hospodaření vysokých škol a osvobození vysokých škol od daní z příjmů. Návrh jako celek znamená významný krok ke zkvalitnění všech vysokých škol.

2. ČKR se zabývala sociálním postavením studentů soukromých vysokých škol a podporuje jejich zrovnoprávnění s ostatními studenty v oblasti příspěvků na ubytování a stravování.
3. ČKR bere na vědomí zprávu pracovní skupiny ČKR pro tvorbu rozpočtu. Za priority rozpočtu na rok 2006 považuje:
  - (a) navýšení normativu,
  - (b) podporu specifického výzkumu,
  - (c) posílení stipendií studentů doktorských studijních programů,
  - (d) podporu internacionalizace.

V Ostravě dne 22. dubna 2005

Za Českou konferenci rektorů
prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., předseda

Služby CEVAPO v oblasti Evropských fondů

Vstupem do Evropské unie se České republice otevřela možnost využívat prostředky ze čtyř strukturálních fondů, jejichž prostřednictvím je realizována politika hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF). Programy, které umožňují čerpání prostředků z ESF v oblasti lidských zdrojů pro období 2004–2006 v ČR a hlavním městě Praze, jsou celkem 4: Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), Jednotný programový dokument pro Cíl 3 (JPD3), Program Iniciativy Společenství EQUAL a Společný regionální operační program (SROP). Protože je JPD3 program určený pro čerpání na území hlavního města Prahy a prostředky z Iniciativy EQUAL už jsou pro toto období plně vyčerpány, jsou reálnými zdroji pro vysoké školy mimo Prahu zbylé dva programy.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů tvoří základ pro realizaci podpory z ESF v oblasti rozvoje lidských zdrojů v ČR. Pro potřeby dosažení globálního cíle – dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti – byly definovány čtyři priority a deset opatření, v rámci kterých zprostředkující orgány vyhlašují výzvy k podávání návrhů projektů v jednotlivých grantových schématech. VUT se hromadně zapojilo do 1. výzvy Opatření 3.2 – Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje – v gesci MŠMT ČR.

Pro potřeby koordinace a zkvalitnění podávání projektů

poskytuje CEVAPO zaměstnancům VUT v Brně poradenské a organizační služby v oblasti fondů EU. Tuto možnost využilo při 1. výzvě Opatření 3.2 deset projektových týmů a podle ohlasů snad můžeme říci, že s plnou spokojeností. Nyní skončilo na MŠMT formální hodnocení podaných žádostí a přikračuje se k jejich obsahovému hodnocení. V případě hladkého průběhu by výsledky hodnocení a výběru projektů měly být známy do konce července. Zveřejnění další výzvy Opatření 3.2, do které jsou už na VUT připravovány další projekty, je plánováno na listopad 2005.

Je možné také využít aktivní výzvy Opatření 3.3 OP RLZ: Rozvoj dalšího profesního poradenství. Zprostředkujícím subjektem regionálních projektů je Jihomoravský kraj a návrhy projektů je možné předkládat do 10. června. Více informací o Evropském sociálním fondu, ale i k dalším možnostem financování vzdělávacích aktivit můžete nalézt na nových stránkách CEVAPO www.cvp.vutbr.cz v sekci Poradenství/EURO Monitor nebo v Aktualitách z centra. Upozorňuji na možnost odebírání pravidelných NewsLettrů, k jejichž automatickému odběru se můžete zaregistrovat na adrese www.cvp.vutbr.cz/aktuality/newsletter.

V případě zájmu o podrobnější informace nebo poradenské služby kontaktujte Petru Hrstkovou.

Mgr. Petra Hrstková

Prezident jmenoval nové profesory vysokých škol

Ve Velké aule pražského Karolina jmenoval 25. dubna 2005 prezident České republiky Václav Klaus na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol 67 nových vysokoškolských profesorů. Noví profesori převzali jmenovací dekrety s účinností od 1. května 2005. Na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně byli jmenováni tito profesori:

prof. Ing. Eduard Malenovský, DrSc.

pro obor aplikovaná mechanika

Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně

prof. RNDr. Tomáš Šíkola, CSc.

pro obor aplikovaná fyzika

Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně

prof. Ing. Jiří Vondrák, DrSc.

pro obor elektrotechnická a elektronická technologie

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně

red

Výstava Psychologie trochu jinak...

V prostorách Integrovaného objektu Fakulty podnikatelské VUT v Brně se 3. května uskutečnila vernisáž výstavy Psychologie trochu jinak... aneb Pohled studentů oboru Multimédia a design na psychologii. Výstavu pořádá FP ve spolupráci s Fakultou multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Na sedmnácti stojanech jsou vystaveny seminární práce studentů 1. ročníku studijního programu Výtvarná umění, které ideově i prakticky vznikly v rámci předmětu Psychologie. Studenti měli kresebně vyjádřit témata jako:

- psychologie jako vědní obor
- základní pojmy obecné psychologie
- vědomí a nevědomí, senzorické procesy
- vnímání – vidění
- učení, paměť
- imaginace, myšlení
- jazyk a myšlení
- motivace a emoce

Vernisáž příjemným způsobem moderoval prof. RNDr. Ivan Mezník, CSc. Děkan Fakulty podnikatelské doc. Ing. Miloš Koch, CSc., vzácné hosty uvítal a ocenil dlouholetou dobrou

spolupráci s UTB ve Zlíně. Poté se ujal slova akademický sochař Bořek Zeman, proděkan pro kombinované studium a celoživotní vzdělávání, který měl nemalou zásluhu na konečné vizuální podobě vystavených panelů. O procesu zrodu studentských prací a výstavy samé promluvil Ing. Vlastimil Taťák, vedoucí katedry společenských věd a umění, a zároveň pedagog, který předmět Psychologie garantuje, přednáší a vede. Předal slovo také studentce 1. ročníku specializace Grafický design Haně Pelikánové, která je autorkou úvodního plakátu výstavy a jejíž práce můžeme vidět na pěti samostatných panelech – její „obrázky“ jsou sestaveny z písmen abecedy. Přejeme této mladé a perspektivní umělkyni hodně dalších úspěchů. Na vernisáži nechyběl přípitek a k zakousnutí byly přivezeny vynikající „zlínské“ koláčky. Výstavu v prostorách FP (ve třetím poschodí u poslucháren) lze zhlédnout až do 10. června 2005. Věříme, že se podaří i v příštím akademickém roce zajistit ve spolupráci našich dvou fakult další výstavu, například práce z výuky předmětu Kresba, Figurální kresba nebo Modelování. Doufejme tedy, že současná výstava se stane začátkem pěkné tradice.

Petra Hendrychová

Program studentského kina MAGNET na měsíc červen

den	datum	začátek	název filmu	produkce	pozn. (Film. klub, cykly...)
St	1.6.	20.00	Klan létajících dýk	Čína/Hongkong	
Čt	2.6.	20.00	Ruská archa	Rusko/Německo	Filmový klub
Po	6.6.	20.00	Pád Třetí říše	Německo	
Út	7.6.	20.00	(Bonus 3.4)	Itálie/Francie	Filmový klub – Večerní filmová škola (10/11 – 80. léta)
St	8.6.	20.00	Team America: Světové policajty	USA	
Čt	9.6.	20.00	Všechno, co chcete vědět o sexu...	USA	Filmový klub
Po	13.6.	22.00	Rocky Horror Picture Show	USA	
Út	14.6.	20.00	Indiánské léto	ČR	Filmový klub – Večerní filmová škola (11/11 – 90. léta)
St	15.6.	20.00	Jeho fotr, to je lotr!	USA	
Čt	16.6.	20.00	V červenci	Německo	Filmový klub
St	29.6.	20.30	Román pro ženy	ČR	

České akademické hry Olomouc 2005

Pořadatelem čtvrtých Českých akademických her byla v letošním roce Univerzita Palackého v Olomouci ve spolupráci s Českou asociací univerzitního sportu. Pro studenty reprezentující 21 vysokých škol bylo připraveno 21 sportů. Sportovní akce, která byla vyvrcholením Sportovních přeborů vysokých škol v roce 2005, se zúčastnilo 1911 sportovců. Do většiny kolektivních sportů postupovali pouze vítězové jednotlivých oblastí, individuální sporty byly početně neomezené. Součástí týdenního pobytu vysokoškoláků v Olomouci od 1. 5. do 6. 5. 2005 byl bohatý doprovodný sportovně společenský program (Majáles, Party Envelopa...).

Reprezentační výběry VUT v Brně z kolektivních sportů uspěly pouze ve florbalové kvalifikaci a z Olomouce si muži přivezli bronzové medaile. Medailové žně mezi jednotlivci měli atleti, kteří přivezli sedm zlatých (Š. Wagner, J. Marcell, J. Červenka, P. Mikulenk, I. Petříkova), dvě stříbrné (P. Mikulenk, J. Marcell) a jednu bronzovou medaili (P. Baar). Dá se předpo-

kládat, že po dokončení rekonstrukce Sportovního areálu PPV se podmínky pro přípravu atletů ještě zkvalitní a na dalších akademických hrách budeme nejúspěšnější atletickou výpravou.

Tradičně úspěšní byli bojovníci v karate: S. Věchet, L. Maček, Z. Kodajková. Výsledky juda dosud pořadatel nezveřejnil, ale i zde byli sportovci VUT v Brně mezi medailisty. Medaile se podařilo vyběhat orientačním běžcem (V. Henek). Medailová umístění přivezli jednotlivci M. Vlk (sportovní gymnastika), D. Braun (kuželky) a D. Křížová (lukostřelba). Studenti VUT v Brně zasáhli do bojů také v plaveckém bazénu, ze kterého se podařilo vylovit několik medailí (J. Švejda, P. Durna). Medailisté budou navrženi na mimořádná sportovní stipendia, která jim budou předána na vyhlášení Sportovce roku na Sportovním plesu VUT v Brně.

Se znakem VUT v Brně bojovali o co nejlepší umístění také softballisté, florbalistky, vodní slalomáři, aerobičky, badmintonisté a tenisté. Celkem v Olomouci za VUT v Brně startovalo 146 sportovců. V soutěži o putovní pohár pro nejlepší vysokou školu vyhrála v letošním roce MU Brno před UK Praha. VUT v Brně se dělí s ČVUT Praha o páté místo.

Podrobné výsledky z jednotlivých soutěží a fotogalerie jsou na webových stránkách: www.cah2005.com.

RNDr. Hana Lepková,
CESA VUT v Brně

Cílem himálajské expedice je osmitisícovka Čo Oju

Možná právě ve chvíli, kdy čtete tyto řádky, jeden nebo možná i několik členů české horolezecké expedice překonává poslední výškové metry šesté nejvyšší hory světa – 8201 metrů vysoké Čo Oju na nepálsko-tibetských hranicích v Himálajích. Anebo také právě v těchto hodinách kvůli nepříznivému počasí (podle posledních zpráv ze začátku května v oblasti Čo Oju stále hustě sněží a fouká silný vítr) se horolezci na svazích himálajského obra prodírají závějemi sněhu, aby v nižších postupových

Jedním z členů expedice, která chce vystoupit na jednu ze 14 světových osmitisícovek, je i Jaromír Novák. Devětačtyřicetiletý inženýr pracuje v Oddělení ekonomických systémů Centra výpočetních a informačních systémů VUT v Brně. Jeho partnery v horolezeckém týmu, který si zvolil cestu západní stěnou z čínské strany a na vrchol se chce dostat vlastními silami bez použití kyslíku a pomoci výškových nosičů, jsou RNDr. Libor Kozák, CSc. (vedoucí), RNDr. Libor Hnyk a Dr. Ing. Miroslav Honzák. O cestě expedice na vrchol Čo Oju zveřejňuje Jaromír Novák na adrese <http://www.cho2005.wz.cz/> deník. Přinášíme výběr zkrácených verzí těchto zápisků, který podle našeho názoru nejlépe přibližuje atmosféru expedice. Také autorem fotografií, které jsme v našem článku použili, je Ing. Jaromír Novák. Poslední zápis v deníku je z 10. května. Pro vybudování postupových táborů, aklimatizaci, výstup na vrchol a likvidaci výškových táborů mají horolezci vyhrazeno období od 22. dubna do 19. května. Návrat do ČR je plánován na 24. květen.

Z deníku expedice:

9. 4. 2005 Namasté Kathmandu – Bud' pozdraveno Kathmandu! Náš Airbus A320-600 je mohutným, ale málo pohodlným letadlem. Když kapitán hlásí Kathmandu 29 stupňů C, zamračeno a kolem nás a pod námi neprostupná hradba mračen, trochu znejistíme. Najednou se objeví terasovitá políčka Síváliku a už si to rolujeme na přistání. Piloti brzdí, seč můžou, při otáčce k letištní budově pochopím proč. Kousek opodál se zdvíhá hradba hor. Odbavení včetně vízové procedury probíhá neobyčejně rychle. V pořádku se shledáváme se všemi zavazadly. Tendey se svým pomocníkem na nás mává cedulí, před budovou pomáhá odhánět dotěrné taxikáře, bouřlivě se s námi vítá a nakládá nás se zavazadly do autobusu. Kolem hořících pohřebních ohňů u Pashupatinatu za mohutného troubení kolemjedoucích aut se noříme do křivolakých uliček Thamelu. Namasté Kathmandu! Vracím se po čtyřech letech a připadám si, jako bych přijížděl domů.

Minibus odbočuje na západ od Thamelu a po chvilce kličkování končí na dvoře hotelu Moon Light. Cargo čeká v hotelovém depozitu. Domlouváme, že zítra v deset pro nás přijde Tendeyho pomocník. Dáváme se do pucu a za tmy vyrážíme do uliček Tha-

Návštěva Boudhanathu.

melu. Zapadám s oběma Libory do tibetské restaurace Old Tashi Deleck. Čistá, chutná, levná, s příjemnými lidmi. Rodina opustila Tibet v roce 1959, děti se narodily již v Nepálu. Na stěně je panoramatický záběr Lhasy, pohledy hor, současný král Nepálu s manželkou, Jarošův vlastnoručně podepsaný kalendář a plakát další české expedice. Češi jsou tady častými hosty. V přepočtu za naši stovku si dáváme hustou polévku s momo, hlavní jídlo podle chuti a jubilejní pivo Everest, které přišlo na 40 Kč. Pro jedlíky ráj, pro pivaře je to horší.

10. 4. 2005 V deset pro nás přichází Tendeyho pomocník a doprovází nás do kanceláře. Domlouváme, co ještě potřebujeme zajistit, a nákup přenecháváme ochotnému Tendeymu. Jeho

táborech vyčkali na příznivější klimatické podmínky, které jim umožní nový útok na vrchol. To je ale nevýhoda měsíční periodicity našeho časopisu, kdy nám uzávěrka vydání neumožňuje reagovat aktuálněji na vývoj situace. O výsledcích expedice přineseme po jejím návratu samozřejmě podrobné zpravodajství v následujícím červnovém čísle Události.

Účastníci expedice na střeše hotelu v Kathmandu.

sympatický pomocník je nám představen jako Phurba a bude zároveň naším kuchařem. Špatnou zprávou je, že blokáda silnice do Tibetu maoisty trvá a že budeme muset odjet o den později. Tím pádem nám propadá tranzitní vízum a budeme muset požádat o turistické. Nejsme jedinou expedicí, která musí počkat. Kdo jel před začátkem dubna, měl štěstí. Zbývá jen domluvit, kdy se má pro nás zítra Tendey zastavit, aby mne a Libora odvezl na letiště. V 7.00 má přiletět Mírek, poslední člen naší minivýpravy. Na závěr platíme Tendeymu zbytek peněz za expedici, abychom neměli stále u sebe balík dolarů.

11. 4. 2005

- ráno přilétá Mírek
- procházka Thamelem
- oslava narozenin

12. 4. 2005

- návštěva Pashupatinatu a Boudhanathu
- balení

13. 4. 2005 V 5.25 nás budí telefonem recepční, v 5.45 je na stole snídaně a po šesté už odjíždí rikša s asi 200 kg našich zavazadel. Nasedáme do autobusu, loučíme se s Tendeym a odjíždíme směr nepálsko-tibetská hranice. Cestu lemuje řada kontrolních

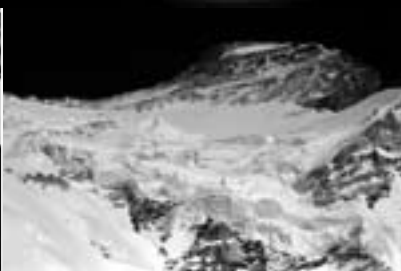
stanovišť armády, před pár dny tady došlo k bombovému útoku maoistů na autobus ruských horolezců. My projíždíme bez problémů. Stavíme na občerstvení u řeky Sun Koshi. Prašná cesta je v poměrně slušném stavu, a tak šťastně dorážíme do Kodari (1860 m), poslední nepálské vesnice. Kolem autobusu se seběhli nosiči, kteří přenesou naše zavazadla na nákladňák na čínské straně. My přecházíme sami přes hranici pěšky. Na čínské hranici nás přivítají arogantní celníci, nutí nás postavit se do řady, komunistická výchova z nich číší. Nasedáme do džípu a odjíždíme po prašné cestě asi 8 km do Zhangmu, prvního čínského města, postaveného na příkrých svazích. Zde nás čeká celní odbavení a dostáváme čínského styčného důstojníka. Ubytováváme se v hotelu a oběd je v čínském stylu. Za kulatým stolem si pochutnáváme na rýži s několika druhy znamenitých zeleninových a masových příloh. Večer procházíme městem – směs tibetské a čínské kultury. Všude, i v těch nejzapadlejších obydlích, září televize. Někdo sleduje americkou basketbalovou ligu, jiný americký horor – nezadržitelný vliv globalizace. Raději jdeme spát.

Libor K.

Doplňuji: Cesta je různá, místy asfalt různé kvality, místy prašná cesta, kde se dvě auta nevyhnou. Kousek před mostem, kterým se dostáváme na pravou stranu řeky, je visutý most nad hlubokým kaňonem, který slouží jedné adventurové agentuře k bungee jumpingu. V Kodari je vše perfektně zorganizováno, agentura má připraveno spoustu nosičů, o zavazadla se nemusíme starat. Odebíráme se na oběd, kluci konečně poznávají nepálské národní jídlo dhal bath. Na mostu přátelství musíme vyplnit něco na způsob čínského potvrzení o bezinfekčnosti – s jakými nemocemi jsme přišli do styku, jaké závadné věci, které by mohly zavléct případné choroby, vezeme. Na konci mostu je okénko, kam všichni musí strčit hlavu a veledůležitá úřednice přiloží k čelu něco na způsob světelného pera a změří nám teplotu. Všichni máme 36,5, údaj je zapsán a cesta do Číny je volná.

14. 4. 2005 Cesta do Nyalamu (3700 m).

12. 4. 2005 Odpočinek, kluci jdou cca 250 výškových metrů nad městečko, já zápasím od časného rána s průjemem.

16. 4. 2005 – Aklimatizační výstup na svahy západně od Nyalamu, dosažená výška 4700 m.

17. 4. 2005 Budím se v osm místního času, za půl hodiny máme snídani. Zdejší klasika. Tibetský chleba, indická pomerančová marmeláda, vajíčko tentokrát vařené, desetkrát vyluhovaný čaj a konvička s kafem. Říkám si o horkou vodu a vyluhuji si pytlík černého čaje, který mi včera věnoval Phurba. Místní nazelenalá horká voda vydávaná za čaj už mi leze krkem. V půl desáté vyrazíme na aklimatizační výstup na jeden z vrcholů v hřbetu táhnoucím se za řekou východně od městečka. Procházíme Nyalamem. Pokračujeme po mostě překonávající dravou řeku tekoucí ve směru od Shisha Pangmy. Prašná silnice pokračuje na Lhasu. Přes betonový mostek překonáváme úzký hluboký kaňon a začínáme stoupat. Cestou míváme obřadní místa s modlitebními praporky, na druhé straně údolí přímo proti nám se vypíná Dorje Lagpo Ri, nejvyšší hora východního Langtangu, tyčící se přes 7 tisíc metrů vysoko, vpravo od ní vyčnívá osmitisícovka Shisha Pangma. S přibývajícím výškou narůstá síla větru a klesá teplota. Ve 13.30 není kam stoupat. GPS ukazuje 4820 m. Hřeben mírně klesá, aby poté v dálí stoupal k mnohem vyšším vrcholům. Množíme červené krvinky a odpočíváme.

21. 4. 2005 Vyjednávání s „Yakmeny“, navázili nám 1101 kg včetně kuchyně. Nakonec za 700 USD náklad balí na 20 yaků. Odcházíme na cestu do mezitábora.

22. 4. 2005 Noc jeden yak nepřežil, my jsme OK. Dorazili jsme do Advanced base camp (ABC) a ve výšce 5707m zbudovali tábor, kde budeme čtyři týdny.

23. 4. 2005 Dobudováváme tábor v ABC, stavíme WC, další stan a přebíráme materiál.

24. 4. 2005 Procházka kolem tábora, odpočinek, příprava materiálu.

25. 4. 2005 Stavíme stan v 1. výškovém táboře ve výšce 6410 m.

26. a 27. 4. 2005 Odpočíváme v ABC a nabíráme sílu.

28. 4. 2005 Dnes spíme v 1. výškovém táboře.

29. 4. 2005 Jarda, Míra a Libor K. vyrazí do C2. Jarda to brzy obrací do C1. Míro vynese materiál do C2 a vrací se do C1. Libor K. v C2 staví stan a spí tam – 7100 m. Libor H. se vrací do ABC.

30. 4. 2005 Návrat Jardy, Míra a Libora K. do ABC.

1. a 2. 5. 2005 Odpočinek v ABC.

3. 5. 2005 Míro + Libor H. vystupují do C1, přemísťují stan a spí tam.

4. 5. 2005 Míro a Libor H. postupují z C1 do C2. Jarda a Libor K. postupují do C1.

5. 5. 2005 Začíná sněžit, Míro a Libor H. zůstávají v C2. Jarda a Libor K. jsou jediná výprava, které se ten den podařilo vystoupit do C2.

6. 5. 2005 Mnoho sněhu, všichni sestupujeme z C2 do ABC.

7. 5. 2005 Ustupujeme do Tingri.

8. a 9. 5. 2005 Nabírání sil a kyslíku v Tingri.

10. 5. 2005 Odpočatí se vracíme do ABC, zítra budeme postupovat nahoru.

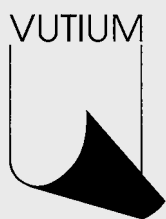
Připravil Igor Maukš, foto Jaromír Novák

SUMMARY:

As you read these lines, one or several mountaineers of a Czech team may be in the process of covering the last yards of their mountain-climbing expedition to conquer the 8201-metre-high Cho Oyu, the world's sixth highest mountain. That is, unless the weather is good (heavy snowfalls were reported in the Cho Oyu area at the beginning of May), otherwise they may well be plodding through snowdrifts to reach some of the lower camps to wait there for a streak of good weather in which the peak could be reached.

Nové učební texty a publikace

Fakulta strojního inženýrství

Aplikovaná mechanika 2005. Applied mechanics 2005
Mezinárodní konference. Hrotovice, 29. 3. – 1. 4. 2005
Eds.: HOUFEK, Lubomír – ŠLECHTOVÁ, Marcela – NÁHLÍK, Luboš – FUIS, Vladimír
2005 – 1. vyd. – 114 s., ISBN 80-214-2373-0

Nakladatelství VUTIAM

Vědecké spisy

Vysokého učení technického v Brně

Edice PhD Thesis

TEPLÁ, Liběna
Problémy vzájemných vztahů stabilního rozvoje bank a podniků
2005 – sv. 309 – 27 s., ISBN 80-214-2898-8

KOLÁŘOVÁ, Eva
Harmonizace finančního účetnictví na mezinárodní účetní standardy u malých a středních firem
2005 – sv. 310 – 28 s., ISBN 80-214-2899-6

ČERNOHORSKÝ, Jan
Konkurenceschopnost banky jako podnikatelského subjektu
2005 – sv. 311 – 26 s., ISBN 80-214-2900-3

ŠVEC, Martin
Grammars with Context Conditions and Their Applications
2005 – sv. 312 – 30 s., ISBN 80-214-2905-4

SOHR, Miloslav
Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989
2005 – sv. 313 – 32 s., ISBN 80-214-2906-2

HODEROVÁ, Jana
Semiregulární simplex v metodě konečných prvků
2005 – sv. 314 – 21 s., ISBN 80-214-2926-7

VĚCHET, Stanislav
Návrh robustního řízení modifikovaným Q-učením
2005 – sv. 315 – 29 s., ISBN 80-214-2922-4

MARADA, Tomáš
Řízení přechodových stavů asynchronního elektromotoru založené na Q-učení
2005 – sv. 316 – 30 s., ISBN 80-214-2928-3

HOUŠKA, Pavel
Distribuovaný systém řízení kráčivého robota
2005 – sv. 317 – 30 s., ISBN 80-214-2929-1

Edice Habilitační a inaugurační spisy

FORET, Rudolf
Strukturní stabilita žáropevných ocelí a jejich svarových spojů
2005 – sv. 158 – 22 s., ISBN 80-214-2902-X

FICKER, Tomáš
Aplikace fraktální geometrie v přírodních a technických vědách
2005 – sv. 160 – 37 s., ISBN 80-214-2932-1

PROVAZNÍK, Ivo
Experimentální metody získávání, zpracování a analýzy biologických signálů
2005 – sv. 161 – 20 s., ISBN 80-214-2933-X

STARÝ, Miloš
Operativní řízení odtoku vody z povodí za povodňových situací a užití metod umělé inteligence
2005 – sv. 162 – 41 s., ISBN 80-214-2935-6

Summaries:

(p. 10)

The EXPO 2005 World Exhibition in Aichi, Japan has seen an excellent presentation of the South Moravian region. This is evidenced by the extraordinary demand for information on Southern Moravia displayed by the visitors of the Czech pavilion. Several tens of thousands of Japanese and other visitors came to see the rather non-traditional presentation of the South Moravian region that took place in the upper part of the Czech pavilion from 25th April to 1st May 2005.

(p. 16)

ETAP stands for European Taxation and Accounting in Practice, an international project whose coordinator is a university in Lille, France. There are 12 universities from the EU countries and one non-EU university participating at present. The Faculty of Business and Management became involved in the project at the beginning of the academic year 2004/2005 having earned a very good reputation since then.

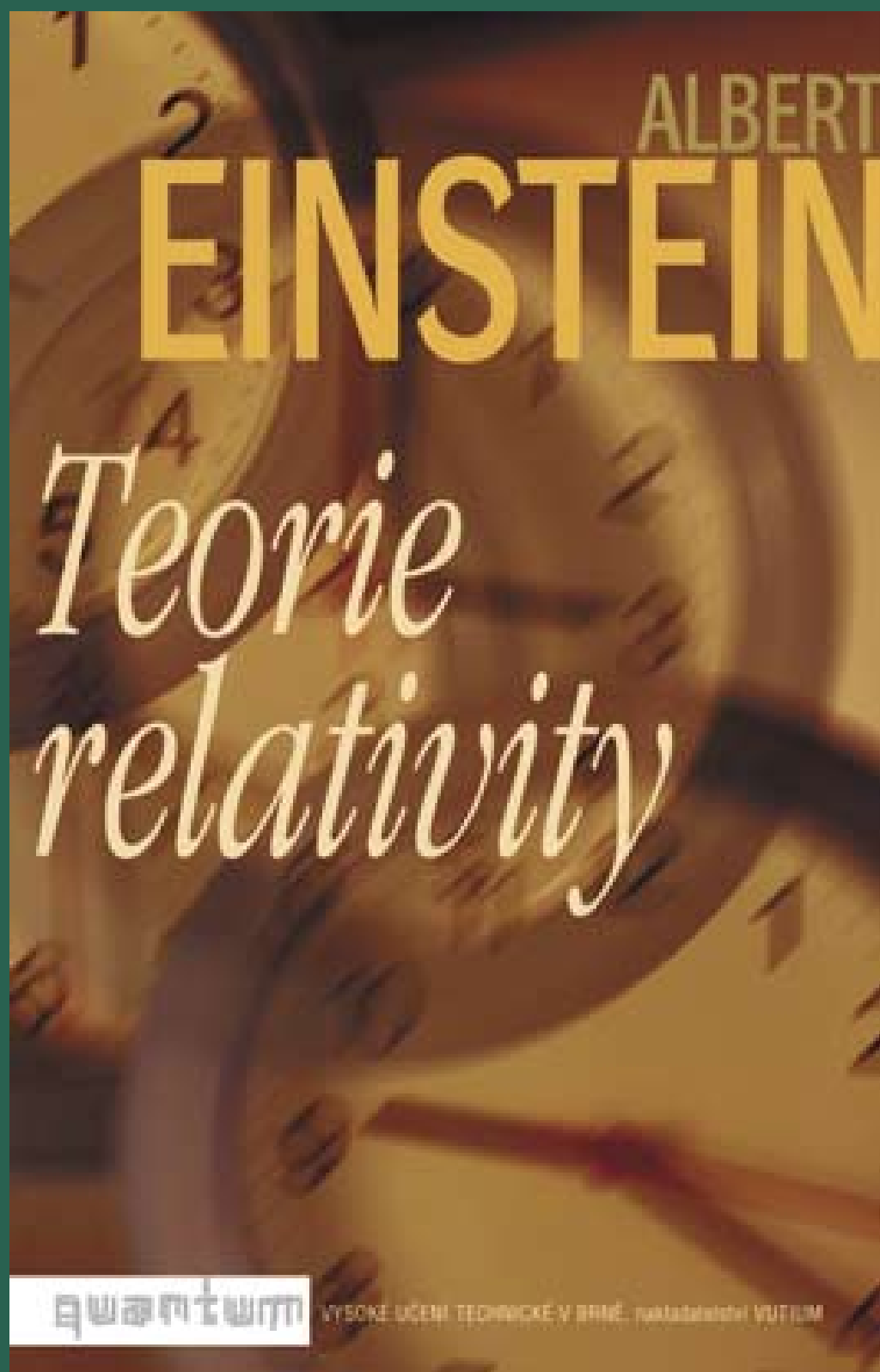
(p. 22)

In the presence of Milan Jirásek, chairman of the Czech Olympic Committee and a number of Olympic champions (Dana Zátopková, the Helsinki 1952 Olympic javelin-throwing champion being among them), the flame of the 2nd Olympiad of Children and Youth was lit. The Olympiad to be attended by almost four thousand young athletes from the Czech Republic will take place in Brno from 21st to 26th June.

Majáles 2005

Nakladatelství VUTUM VUT v Brně připravuje reprint knihy Alberta Einsteina *Teorie relativity speciální i obecná* se zvláštní autorovou předmluvou k českému vydání z roku 1923. Kniha má v Einsteinově díle zvláštní postavení jako jediná práce, v níž velký tvůrce vykládá podstatu svých teorií širokému okruhu čtenářů. Reprint s názvem *Teorie relativity* vyjde rozšířen o dodatky.